

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENTĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANTE — SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU

Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat, Direc. Contenc. B-coi G-le a Țării Româneșii	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat membru Cons. legislativ	GR. CONDURATU Consilier la Curtea de Apel București	RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris
V. FONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	ALFRED JUVARA Dr. în Drept din Paris Avocat	D. NEGULESCU Profesor la Facultatea de Drept, București	I. GR. PERIȚEANU Avocat	C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București
	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Dr. în Drept din Paris Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRANIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. B-coi, Case Com. și Autorit.	800 lei
" Avocați	500 "
" Magistrați	400 "
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni
Abonamentele se pătase totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Artaei, 5 și Rahovei, 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

SUMAR: Afacerea Nicolae Missir cu Soc. an. V. Missir fii & C-ie la Tribunalul Comercial Ilfov secția I și la Curtea de apel București secția IV-a:

Sentința Trib.; Concluziile scrise depuse la Curte de d-l avocat D. Micescu din partea reclamantului-apelant N. Missir și Opiniile d-lor consilieri Gr. Conduratu și N. Radovici, deoparte, și S. Cogălniceanu, de altă parte, cu ocazia producerii divergenței asupra chestiunii de a ști: dacă Soc. an. V. Missir fii & C-ie, are sau nu dreptul de a purta, în denumirea sa, numele patronimic de „Missir“, care este numele apelantului-reclamant?

TRIBUNALUL ILFOV S. I. COMERCIALĂ

Audiența dela 2 Martie 1922

Președinția d-lui AUREL LERESCU, Președinte

Nicolae Missir cu Soc. an. V. Missir Fii & C-ie

Sentința comercială No. 150

Nume comercial.—Deosebirea de numele civil.—Dacă poate fi înstrăinat numele comercial, când constă din numele patronimic al comerciantului?

Dacă legea prevede restricțiuni cu privire la dreptul de proprietate al numelui comercial? — Cesiune de nume nefăcută intuitu personae. — Societate anonimă. — Dacă poate fi desemnată printr'un nume chiar patronimic? — Dacă înstrăinarea firmei sub care se exercită comerțul este oprită de lege? — Art. 475 și 480 c. civ.; art. 28, 78, 89 și 105 c. com.

1. Numele civil este acela pe care o persoană fizică îl dobândește chiar din momentul nașterii, și e trecut în registrele de stare civilă, pe când numele comercial este acela pe care și-l ia un comerciant, spre a se deosebi de ceilalți negustori, în scopul de a-și mări clientela; iar când și a câștigat un renume, el constituie un drept absolut de proprietate al firmei, sub care și-a exercitat comerțul.

Nici un text din legea comercială nu oprește înstrăinarea numelui de comerț, chiar dacă ar fi numele patronimic al comerciantului, și nu este nici o rațiune a se face distincțiune între numele civil și cel comercial, mai cu seamă că după principiile generale de drept comun (art. 475 și 480 c. civ.), oricine e în drept să se folosească și să dispună, în mod absolut de un bun al său, înafară de excepțiile prevăzute de lege.

2. Nici codul civil, nici vre o altă lege specială nu pre-

vede restricțiuni cu privire la dreptul de proprietate al numelui comercial, iar dispozițiunile legii presei din 1885, legii brevetelor de invențiuni din 1906 și legii mărcilor de fabrică din 1884, nu se pot aplica prin analogie, în speță.

3. O cesiune de nume comercial nefiind făcută intuitu personae, numele poate fi întrebuițat de continuitorii comerțului, chiar când s'a transformat Societatea dintr'una în nume colectiv într'o Societate anonimă pe acțiuni.

4. Potrivit art. 28 c. com., deși Societățile anonime nu au firmă comercială, însă ele pot fi calificate prin o denumire particulară, sau prin arătarea obiectului întreprinderilor.

5. Înstrăinarea firmei, sub care se exercită un comerț, nu este oprită de art. 78, 89 și 105 din c. com.

6. Obiecțiunea că pedepsele pronunțate contra unei Soc. anonime, sau o declarare în stare de faliment ar aduce o atingere prestigiului reclamantului, nu poate fi întemeiată, căci Societățile anonime fiind o abstracțiune creată de lege, pedepsele se pronunță contra administratorilor sau celor însărcinați cu conducerea ei, iar actele de procedură în caz de faliment, ceace n'a avut loc, în speță, conform art. 869 c. com., se fac contra administratorilor, directorilor sau lichidatorilor Societăților anonime.

Reclamantul prin adv. Dimitrie Micescu, pârâta Societate prin adv. Gesticone Filip și B. Cernea;

Tribunalul,

Asupra acțiunii pornită de Nicolae Missir în contra societății anonime V. Missir Fii & Co., cu sediul în București, prin care cere ca pârâtă să fie obligată a îi plăti 2.000.000.— lei, drept daune, pentru că fără autorizarea descendenților lui Vartan Missir și Ghiță Missir a uzat de un nume comercial ce nu îi aparține, și

să mai fie obligată a plăti, ca daune cominatorii, câte 5000 lei pe zi până când Societatea va cere radierea completă a acestei denumiri;

Având în vedere susținerile orale ale părților, actele și lucrările aflate în dosar, din care reese, în fapt, cele ce urmează:

Vartan Missir, bunicul reclamantul a avut, în Focșani un magazin de manufactură și galanterie, sub firma: „Vartan Missir“, și după moarte, întâmplată în 1881, comerțul a fost continuat de copiii săi. Iacob și Ghiță Missir sub firma socială „Vartan Missir Fii“ până în anul 1903, când după moarte lui Iacob Missir, tovarășia s'a desfășurat, încheindu-se actul de desfacere între moștenitorii numitului și celalt component al societății Ghiță Missir, act autentificat de Tribunalul Putna la No. 2377 din 17 Noembrie 1903, trecut în registrul de societăți la No. 134, și în cel de ordine la No. 215/903. Prin împărțea convenită prin acel act, Ghiță Missir a rămas singurul proprietar al firmei menționate și a condus comerțul, sub această firmă până în 1904 Noembrie, când a încheiat cu foștii săi funcționari comerciali, Ștefan V. Popescu și Anton M. Vartan, o societate în nume colectiv, prin contractul autentificat de acelaș Tribunal la No. 2856 din 12 Noembrie 1904, pe termen de 5 ani, și cu scopul de a continua comerțul de manufactură și galanterie, sub firma socială «Vartan Missir Fii & Co.»;

La 4 Iulie 1909 expirând termenul de cinci ani, societatea s'a dizolvat și prin actul de desfacere autentificat de Trib. Putna la No. 865/909, s'a convenit ca Ștefan V. Popescu și A. M. Vartan, să primească tot activul și pasivul societății, obligându-se în schimb în mod solidar, să achite datoriile societății în sumă de 99.501 lei și 35% și să plătească lui Ghiță Missir 64.000 lei în termen de trei ani, în rate trimestriale; firma socială a rămas în proprietatea sus numiților conform art. 4 din acel act. După aceasta, numiții asociați au întocmit o nouă societate în nume colectiv prin contractul autentificat de acelaș Trib. la No. 872/909, 12 Iunie, pe termen de 10 ani, și sub firma socială «V. Missir Fii & Co.», iar la 21 Februarie 1919, societatea dizolvându-se s'a format o societate anonimă sub denumirea de „V. Missir Fii & Co.“ societate anonimă, pentru comerțul de manufactură și galanterie en gros și cu amănuntul precum și alte mărfuri și întreprinderi comerciale și industriale, cu sediul principal în Focșani și cu sucursale în alte orașe din țară. Denumirea menționată a fost cedată de foștii asociați, Ștefan V. Popescu și Arton Vartan, în schimbul sumei de 200.000 lei;

Societatea a fost autorizată să funcționeze de Trib. Putna, secția II-a prin sentință comercială cu No. 2 din 23 Februarie 1919 și dela 1 Octombrie 1919, sediul principal al societății a fost mutat în București;

D-l Nicolae G. Missir, ca descendent al lui Ghiță Missir pretinzând că, fără drept numita societate uzează de numele bunicului său, V. Missir, în denumirea sa socială, a cerut 2.000.000 lei daune și să fie obligată a radia din registrele Tribunalului această denumire, atât în București cât și la sucursale și până la îndeplinirea acestei obligațiuni să îi plătească câte 5000 lei pe zi, drept daune cominatorii;

Având în vedere că e necontestat de societatea pârâtă că reclamantul este fiul lui Ghiță Missir și că el descendent, în a doua generație al lui Vartan Missir, al cărui nume figurează în denumirea societății;

Având în vedere că întrucât însuși reclamantul a recunoscut prin cererea de chemare în judecată, că acel nume, reprezintă numele comercial de care s'a servit bunicul său în exercitarea comerțului de manufactură și galanterie până în anul 1881, când a încetat din viață, devine inutil a mai argumenta că numele civil

sau de familie este inalienabil atât după principiile din codul civil, cât și după legea asupra numelui din 17 Martie 1896, și că reclamantul, în calitate de membru al familiei Missir are dreptul să ceară prin Justiție anularea înstrăinării numelui de familie, făcută de autorul său;

Aceste principii însă, nu se aplică când e vorba de numele comercial, deoarece dispozițiile legii comerciale și din legea firmelor nu opresc înstrăinarea unui asemenea nume odată cu fondul de comerț; și, atunci, susținerea reclamantului că e fără importanță distincțiunea dintre numele civil și comercial, deoarece, în speță, cuprinde numele de familie al reclamantului care nu poate fi înstrăinat decât cu consimțământul tuturor membrilor familiei, rămâne ca o simplă încercare, iar exemplele date de Pouillet (No. 11, pag. 109), nu se raportă la cazul când numele comercial a fost înstrăinat prin vânzare de către cel în drept, ci atunci când fără autorizarea moștenitorilor unui comerciant o persoană s'a folosit de numele acelora, devenit emblemă ca: „Chibrituri Vilsson“, „penițe Humbold“, etc., sau când ar fi ales ca firmă la un comerț de editură nume de familie ca: Cornelle, Racine, etc...;

Având în vedere că societatea pârâtă a invocat, în sprijinul dreptului de a întrebuița ca denumire socială «V. Missir Fii & Co.», faptul că foștii proprietari ai acestei firme sociale Șt. Popescu și Arton Vartan, au vândut-o pe preț de 200.000 lei, cu ocazia constituirii societății; că, numiții au devenit proprietari după cum s'a arătat mai sus, prin actul de desfacere autentificat de Trib. Putna la No. 865 din 17 Iulie 1909, când Ghiță Missir, tatăl reclamantei și unul din componenții societății — în nume colectiv «V. Missir Fii & Co.», a cedat-o, împreună cu fondul social, celorlalți doi coasociați; că, Ghiță Missir a dobândit firma socială «V. Missir Fii» prin actul de partaj autentificat de acelaș Trib. la No. 2377 din 17 Noembrie 1903, încheiat cu moștenitorii fostului asociat Iacob Missir; că, în fine, foștii tovarăși, Ghiță și Iacob Missir au dobândit numele comercial «V. Missir» prin moștenire, odată cu fondul de comerț, dela tatăl lor V. Missir;

Având în vedere că reclamantul a susținut:

1. Că actul de desfacerea societății nu poate să constituie un titlu de proprietate d-lor Șt. Popescu și Arton Vartan;
2. numele comercial ca și cel civil n'a putut să fie cesionat;
3. chiar în cazul când numele comercial se poate înstrăina, înstrăinarea n'a putut avea loc de oarece din acel act nu reese că s'a cesionat și fondul de comerț odată cu numele;
4. cesiunea nu poate să fie decât temporară;
5. cesiunea fiind personală, cesionarii n'au putut-o înstrăina și nici să întrebuițeze numele comercial pentru a face orice alt comerț decât comerțul cel exercitat de cedent;
6. pârâta n'a trecut la denumirea socială cuvântul «succesor»;
7. și firma socială n'a putut fi înstrăinată conform art. 78, 89 și 105 cod com;

În privința primei și a treia obiecțiuni:

Având în vedere că din examinarea clauzelor actului de tovarășie, autentificat de Tribunalul Putna la No. 2868 din 12 Noembrie 1904, (art. 6, 21, 23), și ale actului de dizolvarea societății, menționat mai sus, reiese că, încă dela constituirea asociației dintre Ghiță Missir și foștii săi funcționari comerciali, Șt. Popescu și A. Vartan, s'a prevăzut că după expirarea termenului de 5 ani, întreg comerțul să treacă în exclusivă proprietate a celor din urmă tovarăși, cari aveau obligația să plătească celui dintâi capitalul său așa cum va fi trecut în ultimul inventar, iar dacă Gh. Missir ar fi murit înainte de expirarea acelui termen, comerțul trebuia să continue până la lichidarea ce urma să se facă după norma arătată, sub aceeaș firmă socială de

«V. Missir Fii & Co.» și cu arătarea că semnătura socială o vor avea ambii asociați și nu numai unul din ei. La termen societatea s'a dizolvat în condițiunile art. 21, 22 și 23 din citatul act de tovarășie, și s'a convenit că în locul tovarășilor St. Popescu și Ariton Vartan să fie trecut întreg pasivul și activul societății; cum și firma socială, iar defunctului (Ghiță Missir i s'a alocat suma de 64 000 lei pe care numiții s'au obligat, în mod solidari, să o plătească în termen de trei ani, în rate trimestriale;

Acest din urmă act confirmă lichidarea asociației în nume colectiv, convenită, prin bună înțelegere de asociații în condițiunile fixate prin actul de tovarășie, împărțind în două loturi avutul social; are deci, efectele unui act de partaj voluntar, și ca consecință fiecare asociat a devenit proprietar absolut pe averea ce i s'a atribuit prin lotul său;

A vând în vedere că reclamantul pretinde că Ghiță Missir n'a transmis firma socială prin acel act. Din articol 4 al cărui cuprins e: «Firma Vartan Missir Fii & Co., proprietatea mea Ghiță Missir, am cedat-o d-lor Ștefan V. Popescu și Ariton M. Vartan și rămâne proprietatea lor» reese în mod evident, că proprietatea a fost transmisă foștilor săi tovarăși, împreună cu fondul de comerț, în schimbul sumei de 64.000 lei;

Având în vedere că la încheierea asociației în nume colectiv, Ghiță Missir a adus ca aport social, între altele și firma socială a fostei tovarășii ce a avut-o cu fratele său Iacob Missir pentru continuarea comerțului și pe care a dobândit-o prin actul de partaj încheiat cu moștenitorii acestuia din urmă, menționat mai sus, și atunci era firesc ca la desfacerea societății tot avutul social, deci și firma socială, să formeze masa de împărțit între asociați;

Din toate acestea reese că, iar că, firma socială a fost cedată, împreună cu fondul de comerț d-lor Ștefan V. Popescu și Ariton Vartan și că actul de dizolvarea asociației constituie titlul de proprietate al numiților asupra acelei firme;

In privința celei de a doua obiecțiuni:

S'a susținut, că, în cazul când numele comercial cuprinde numele de familie, nu poate fi înstrăinat și ca consecință ori care din membrii familiei are dreptul să ceară ca cumpărătorul să fie oprit a se mai folosi de acel nume;

Având în vedere că între numele patronimic și cel comercial sunt deosebiri atât de mari, încât fac să nu fie nici măcar posibilitatea de confuziune, chiar dacă firma comercială cuprinde și numele de familie a negustorului;

Numele civil este acela pe care o persoană fizică îl dobândește chiar din momentul nașterii și cu care a fost trecut în registrele de stare civilă, pe cât timp numele comercial este acela pe care comerciantul l'a luat spre a se deosebi de ceilalți negustori în scopul de a-și mări clientela, iar când comerciantul și-a câștigat un renume, atunci firma, sub care și-a exercitat comerțul, constituie un drept absolut de proprietate, încât se consideră de doctrină și jurisprudență, că, chiar în cazul când, cu ocazia vânzării unui fond comercial, nu s'a vorbit nimic în privința numelui comercial, totuși înstrăinarea este subînțeleasă, întrucât e presupus că face un tot cu fondul de comerț;

Și atunci, dacă nici un text din legea comercială nu oprește înstrăinarea numelui de comerț, chiar dacă ar fi numele patronimic al comerciantului, nu este nici o rațiune de a face distincția pretinsă de reclamant, mai ales că, după principiile de drept comun, (art. 471 și 480 c. civ.) oricine e în drept să se folosească și să dispună în mod absolut, de un bun al său în afară de excepțiile prevăzute de lege;

Dacă aceasta este regula ce trebuie urmată când e vorba de numele comercial format din numele patronimic al comerciantului atunci, cu atât mai mult cuvântul trebuie aplicat principiul din art. 480 cod civil, când va fi vorba, cum e în speță de o denumire specială, în care se cuprinde și numele patronimic al întemeietorului stabilimentului de comerț;

S'a zis de reclamant, că societățile anonime nu pot fi desemnate cu numele fondatorului fondului de comerț;

Art. 78 aliniatul 2 din cod comercial nu oprește decât ca societatea să fie desemnată sub o firmă socială și să nu fie determinată prin numele unuia din asociați. Nu oprește însă, ca denumirea socială să cuprindă numele fondatorului sau fostului proprietar al stabilimentului comercial;

În speță, faptul că în denumirea societății pârte se cuprinde numele comercial al defunctului, V. Missir, care n'a mai existat sub această formă din 1881, data încetării lui din viață, nu poate să constituie o călcare a dispozițiunilor citatului text de lege;

De altfel, chiar în ipoteza că denumirea societății nu trebuia să cuprindă acel nume, reclamantul nu e în drept să invoace o asemenea nulitate, când Trib. de Putna, prin sentința comercială cu No. 2 din 23 Februarie 1919 a autorizat societatea să funcționeze, și prin aceasta a hotărât că denumirea ei nu atinge dispozițiile art. 78 aliniatul 2 din codul comercial;

Și pentru că cu ocazia discuției acestei chestiuni reclamantul a mai susținut că numele comercial nu poate fi cedat pentru că ar avea de urmare dreptul cumpărătorului de a semna, în afacerile comerciale, cu numele vânzătorului, să examinăm și acest motiv deși, în speță, nu s'ar putea întâmpla aceasta, deoarece art. 16 și 17 din statutele societății pârte, dispune că semnătura care o va angaja în mod valabil aparține persoanei sau persoanelor desemnate prin deciziunea Consiliului de Administrație, iar semnătura va trebui să fie precedată de denumirea societății scrisă, tipărită sau stampilată;

Având în vedere că e recunoscut de doctrină și jurisprudență că numele comercial nu poate fi cedat ca semnătură;

În cazul nostru, prin actul de dizolvarea societății în nume colectiv «V. Missir Fii & Co.» art. 4, pe care societatea pârte își bazează dreptul de proprietate asupra acelei firme sociale, a d-lor St. V. Popescu și A. Vartan, dela care o dețin prin cumpărare cu fondul de comerț, nu s'a cedat numiților și semnătura lui Ghiță Missir sau Vartan Missir, bunicul reclamantului;

Nu trebuie confundată firma și emblema cu semnătura numelui comerciantului, chiar dacă emblema sau firma cuprind numele lui comercial, deoarece în caz de transmiterea numelui comercial odată cu fondul, cumpărătorul va semna actele sale de comerț cu numele său propriu, în josul firmei sau emblemei cesionată.

Pentru toate aceste considerațiuni și această obiecțiune este neîntemeiată.

Asupra obiecțiunii a 4-a:

S'a mai susținut de reclamant că, în tot cazul numele n'a putut fi înstrăinat pe vecie, ci numai temporar.

Având în vedere că nici în codul civil, nici în vre-o lege specială nu se prevede vre-o restricțiune cu privire la dreptul de proprietate al numelui comercial,

Așa că teoria susținută de reclamant nu numai că nu e legală, dar și arbitrară, căci fixează termenul după care acest drept se înapoiază în proprietatea vânzătorului sau moștenitorilor săi, prin analogie cu dispozițiile prevăzute în legea presei din 1835, în legea brevetelor de invenție din 1906 și în legea mărcilor de fabrică din 1884. Ori, pe lângă că nu e nici-o asemănare pentru aceste cazuri, dar împrejurarea că a tre-

buit dispozițiuni speciale spre a limita dreptul de proprietate în materie literară, la 10 ani, a brevetelor de invenție la 15 ani și a mărcilor de fabrică la 15 ani, și cu dreptul de prelungire pe alți 15 ani, denotă că dacă dreptul de proprietate al numelui comercial ar fi fost restrâns la 10 ani, atunci trebuia să se prevadă aceasta printr'un text de lege;

Având în vedere că, în cazul de față nu e locul de a face distincția doctrinei și jurisprudenței franceze, întrucât din actul de dizolvarea societății, autentificat de Trib. Putna la No. 865/909, rezultă că Ghiță Missir a cedat pe vecie firma «Vartan Missir Fii & Co.», d-lor Ștefan Popescu și Arion Vartan; dacă în act nu s'ar fi prevăzut această dispoziție formală, și părțile s'ar fi referit numai la fondul de comerț, atunci poate că ar fi fost locul să se discute dacă în intențiunea părților n'a fost ca firma sau emblema să fie cedată atât timp cât ar fi fost necesar pentru formarea clientelei noului proprietar al fondului de comerț;

Având în vedere că teza susținută de reclamant, pe lângă că nu e sprijinită de vre-o dispoziție legală, dar e și contrară convențiunii părților, și de aceea urmează a se înlătura ca neîntemeiată în drept.

Asupra obiecțiunii a 5-a:

Reclamantul a susținut că chestiunea a fost consimțită de autorul său numai în vederea foștilor săi tovarăși, Șt. V. Popescu și Arion M. Vartan, și pentru că numiții au instrăinat numele comercial al unei societăți anonime, al cărei scop e să facă și alte acte de comerț decât cele de manufactură și galanterie, este locul ca Tribunalul să pronunțe rezilierea acestei instrăinări;

Având în vedere că din cuprinsul actului de asociație și cel de desfacere, menționate mai sus, se vede că, în adevăr defunctul Ghiță Missir, în dorința ca comerțul de manufactură și galanterie să fie condus mai departe, la început și-a asociat pe foștii săi amployanți din magazin, Ștefan Popescu și A. Vartan, și în urmă le-a cedat întreg comerțul împreună cu numele comercial, asupra căruia devenise proprietar absolut în urma partajului încheiat cu moștenitorii fratelui său Iacob Missir;

Cu toate acestea, nici din acele acte și nici din interpretarea scopului ce Ghiță Missir a urmărit, nu reiese că numele comercial a fost cedat spre a fi întrebuințat numai de sus numiții cesionari. În adevăr, în actele menționate nu se prevede nici o clauză din care să reiasă că cesiunea a fost făcută intuitu personae; de asemenea nu reiese că în intențiunea cedantului a fost ca de numele comercial să nu se folosească decât numai foștii lui tovarăși, căci dacă ar fi fost așa atunci desigur că ar fi prevăzut în acte ce va deveni firma socială în cazul când sus numiții ar fi încetat din viață; ori, nu numai că nu se prevede această ipoteză, dar încă, din termeni întrebuințați reiese că proprietatea a fost transmisă cesionarilor fără nici-o restricțiune. Scopul urmărit de cedant a fost ca comerțul început de tatăl său și continuat de el, să nu înceteze și să fie exercitat mai departe de persoane destoinice și priecute care să-l facă să prospere;

Ori, din faptele procesului se vede că scopul a fost atins, de oarece societatea a dat un mare avânt comerțului de manufactură și galanterie, mutând sediul din Focșani în cel mai mare centru comercial al țării (București) și deschizând sucursale în cele mai importante orașe din țară; așa că, din acest punct de vedere reclamantul nu se poate plânge;

Având în vedere că, din art. 3 al statutelor societății, se vede că obiectul societății pârâta este comerțul de manufactură și galanterie en gros și cu amănuntul precum și orice alte mărfuri și întreprinderi comerciale și industriale;

Reclamantul a susținut că pârâta a schimbat felul

comerțului exercitat de cedent, tatăl său, de oarece după cum s'a arătat societatea va putea să exercite și întreprinderi industriale. Faptul că în citatul text se prevede dreptul pârâtului de a face și afaceri industriale fără ca să se dovedească ce anume întreprinderi industriale exercită, nu constituie un motiv de rezilierea convențiunii, pentru că și în cazul când ar fi dovedit aceasta tot ar rămâne de verificat dacă industria nu e referitoare la înlesnirea comerțului de manufactură și galanterie și atunci n'ar mai fi motiv de reziliere chiar pentru aceia care susțin că cesiunea numelui comercial nu se poate face decât numai pentru exercitarea acelui fel de comerț;

Or, din moment ce s'a demonstrat că comerciantul este liber ca odată cu vânzarea fondului de comerț să cedeze pentru vecie și numele său comercial, nu înțelegem pentru care motiv se pune o asemenea restricțiune; dacă această teorie ar fi exactă în drept, atunci ar urma să se aplice și fondului de comerț, care formează un tot cu numele comercial luat ca firmă sau emblema, adică cumpărătorul să n'aibe voie să schimbe comerțul său pe lângă acel comerț să exercită și altul, în cazul când părțile n'au prevăzut această prohibire la încheierea convențiunii;

Singura restricțiune este aceea că cesionarul să nu întrebuințeze numele comercial ca firmă al unui comerț necinstit sau care ar atinge onoarea cedentului, sau celor care îi poartă numele, în cazul când numele comercial este în același timp și numele patronimic;

În cazul de față, după cum s'a arătat, pârâta exercită același comerț ca și autorul reclamantului, însă pe o scară mai întinsă, așa că din acest punct de vedere alegațiunea sa este neîntemeiată;

Având în vedere că procuratorul reclamantului spre a dovedi că prin fapta conducătorilor societății pârâte, a atins prestigiul numelui ce-l poartă numitul reclamant, a susținut că pârâta a fost condamnată de nenumărate ori pentru speculă, și poate fi declarată chiar în faliment, în dovedirea primului fapt a prezentat o serie de hotărâri din care reiese că pârâta prin reprezentanți legali a fost condamnat de diferite comisii de speculă la amendă pentru contravenție la legea pentru înfrânarea speculei;

Având în vedere că societățile anonime fiind o abstracțiune creată de lege n'au plenitudinea dreptului pe care le-au persoanele fizice și denumirea lor niciodată nu poate să se confunde cu numele patrimonial al persoanelor. Prin urmare, chiar dacă condamnările ar fi fost pronunțate în contra societății pârâte, aceasta n'ar putea aduce nici o atingere prestigiului reclamantului de oarece după cum s'a arătat, numele său de familie nu poate fi confundat cu denumirea socială a pârâtei;

Dar pedepsele ce s'au aplicat nici n'au putut fi pronunțate în contra societății, persoană abstractă, ci în contra administratorilor sau celor însărcinați cu conducerea ei, așa că și din acest punct de vedere confuziunea nu s'a putut face;

În privința temerei reclamantului că societatea poate fi declarată în stare de faliment, care ar avea de consecință atingerea moralității numelui său de familie;

Având în vedere că până azi pârâta n'a fost declarată în stare de faliment și nici nu s'a pretins că ar fi pendinte vre-o cerere de declarare;

Considerând că orice acțiune are la baza un interes născut și actual; că întrucât reclamantul bazează cererea sa pe o simplă temere cu nimic justificată, nu poate să invoace aceasta ca motiv de rezilierea cesiunii numelui comercial.

Dar, chiar dacă am admite că cererea numitului ar fi admisibilă în principiu, tot nu e întemeiată în drept, de oarece conform art. 869 din cod. com. actele de procedură în caz de faliment se fac în contra administra-

torilor, directorilor și lichidatorilor societăților anonime; deci nu se declară în stare de faliment nici societatea nici denumirea ei;

Și atunci nici în acest caz reclamantul nu se poate plânge că prin declararea în stare de faliment a societății, s'ar aduce vre-o atingere onorabilității sale;

Asupra obiecțiunei 6-a:

Având în vedere că s'a mai susținut de reclamant că societatea pârâtă a trecut în denumirea sa numele comercial al bunicului său, fără să adauge și cuvântul «succesor» așa că se poate crede de public că în capul acestui stabiliment comercial se află vre'unul din descendenții vânzătorului;

Considerând că, în adevăr, s'a trecut în denumirea societății, firma socială așa cum a fost cedată de Ghiță Missir, d-lor Ștefan Popescu și Ariton Vartan;

Având în vedere că potrivit art. 78 din codul comercial societatea anonimă nu are firmă comercială și nu poate fi determinată prin numele vre'unui din asociați, va putea fi calificată prin o denumire particulară sau prin arătarea obiectului întreprinderii sale;

Față de această dispoziție legală pârâta nu putea să adauge la firma socială cumpărată dela numiții cuvântul «succesor» și n'ei nu se poate face confuziunea arătată, deoarece pârâta, ca societate anonimă n'a putut să fie determinată prin numele unuia din asociați;

Asupra obiecțiunea 7-a:

În fine, s'a mai susținut de reclamant că firma sub care V. Missir și în urmă Ghiță Missir au exercitat comerțul nu s'a putut înstrăina, aceasta fiind oprit de art. 78, 89 și 105 din codul comercial;

Se pretinde de reclamant că Ghiță Missir asociindu-se cu Ștefan Popescu și Ariton Vartan a continuat comerțul de manufactură și galanterie sub firma socială V. Missir Fii & Co. în condițiunile articolelor menționate, că această societate în nume colectiv desfășcându-se prin ajungerea la termen, firma socială a rămas în patrimoniul componentului Missir și n'a putut fi înstrăinată, iar noua societate în nume colectiv încheiată în 1909 între Ștefan Popescu și Ariton Vartan, n'a putut exercita comerțul sub aceeași firmă socială, ci numai sub numele unuia din ei conform art. 105 din codul comercial;

Având în vedere că art. 105 din c. com. prevede că societățile în nume colectiv vor avea ca firmă socială sau numele asociaților sau firmelor lor de comerț; că potrivit acestui text de lege societatea în nume colectiv încheiată între Ghiță Missir, Ștefan Popescu și Ariton M. Vartan la 12 Noembrie 1904, a avut ca firmă socială firma comercială a aceluși dintâi pe care o dobândise în urma partajului ce a făcut cu moștenitorii defunctului său frate și fost asociat Iacob Missir prin actul menționat mai sus;

Este o greșeală din partea reclamantului când susține că firma numitei societăți a fost formată din numele tatălui său Ghiță Missir, căci dacă ar fi fost așa, ar fi cuprins numele acestuia și nu firma comercială a lui V. Missir completată după moartea acestuia, când comerțul s'a continuat de sus numitul și fratele său Iacob Missir prin adăugirea cuvântului «Fii»;

Dacă ar fi așa, cum reclamantul pretinde, atunci nici firma socială în nume colectiv încheiată la 12 Noemb. 1904 nu era legală, căci nu cuprindea numele nici unuia din asociați, și e știut că nu e suficient pentru desemnarea unei persoane numai numele de familie ci și prenumele său, așa că trebuia pentru a intra în prevederile tezei susținute de reclamant că acea firmă să fie compusă din numele (nume patrimonial și cel de botz) al tuturor asociațiunilor sau numai din numele unuia din ei;

Așa ar fi trebuit să fie dacă firma cuprinde numele

unuia din asociați; cum însă ea a cuprins firma comercială a defunctului Ghiță Missir, așa cum permite art. 105 menționat, înstrăinarea ei de către acesta a fost bine făcută, iar ceilalți doi componenți în mod legal au întrebunțat-o ca firmă socială a noiei asociații în nume colectiv ce au încheiat după desfacerea celei dintâi și au cedat-o în urmă societății pârâte;

Astfel că în toate temeiurile de drept și de fapt invocate și susținute de reclamant prin procuratorul său, găsindu-se neîntemeiate, acțiunea urmează să fie respinsă;

Asupra cererii făcute de societatea pârâtă a i se acorda cheltueli de judecată Tribunalul găsește că e admisibilă în principiu și apreciind asupra quantumului le fixează la suma 500 lei.

Pentru aceste motive redactate de dl Președinte Aurel Lerescu, Trib. respingă ca nefondată acțiunea, etc.

(ss) Aurel Lerescu, Alexandru Răscanu,

Grefier (ss) Predescu

CONCLUZIUNI

depuse de apelantul N. Missir, prin av. D. Micescu
la Curtea de Apel Buc., s. IV

Mentinem în totul concluziunile dela prima instanță

Obiectul procesului și mersul lui:

Nicolae Missir a intentat acțiune prin care cere:

1. Societatea anonimă „V. Missir Fii & Co.” să fie obligată să șteargă din compunerea denumirii sale actuale numele patronimic „Missir”, care este numele patronimic al reclamantului.

2. Să fie obligată societatea anonimă V. Missir Fii & Co. să plătească câte 5000 lei pe zi cu titlu de daune cominatorii până la radierea acestui nume.

3. Să fie condamnată soc. an. Missir Fii & Co. să plătească 2.000.000 lei cu titlu de daune.

Motivele care justificau această cerere erau următoarele:

a) Societatea anonimă „V. Missir Fii & Co.” uza în denumirea sa atât la Centrală cât și la sucursale de numele patronimic al reclamantului;

b) Această Societate nu avea nici un drept să pună ca denumire a sa numele patronimic al reclamantului;

c) O serie de condamnări pentru speculă, precum și o serie de neregularități în mersul legal al acțiunilor Societății produc, prin însăși faptul existenței lor, independent de consecințele eventuale de altă natură, daune reclamantului și justifică atât cererea de daune cominatorii cât și cererea daunelor de 2.000.000 lei.

Față de această cerere intimății au opus faptul că numele Missir era o firmă comercială a unei societăți în nume colectiv; că odată cu lichidarea acestei societăți din care făcuse parte numele patronimic V. Missir, și al autorului lui N. Missir, reclamantul de azi, această firmă Vartan Missir Fii & Co. a fost cedată d-lor Ștefan M. Popescu și Ariton M. Vartan, așa că a rămas proprietatea lor, devenind un nume comercial simplu, o emblemă; și că, după ce timp de mai bine de zece ani funcționase ca firmă socială a unei societăți în nume colectiv între aceștia, a fost transmisă actualei societăți anonime V. Missir Fii & Co. cu titlu de denumire și ca aport social; că deci societatea anonimă actuală, deși recunoaște că la originea numelui Missir din actuala denumire V. Missir Fii & Co. este numele patronimic al familiei reclamantului, totuși acest nume patronimic a intrat în mod definitiv în plină proprietate a societății anonime actuale și că deci ea are dreptul să se folosească de acest nume.

Tribunalul adoptând concluziunile intimății a respins acțiunea lui N. Missir.

În contra acestei hotărâri s'a făcut apelul de față

In apel: Pentru a învedera dreptul lui N. Missir de a cere ștergerea numelui său patronimic din denumirea „V. Missir Fii & Co.” a societății anonime, este suficient să se facă următoarele constatări și demonstrațiuni:

a) Că denumirea actualii societăți anonime cuprinde numele patronimic al reclamantului;

b) Că numele patronimic nu-și schimbă caracterul de inalienabilitate și prin urmare nu poate fi obiectul unei proprietăți, chiar dacă se găsește în mod temporar încorporat într'un nume comercial;

c) Că în nici un caz un nume patronimic nu poate să se transforme într'o emblemă sau într'o denumire, decât cu consimțământul tuturor membrilor familiei care'l poartă;

d) Că în cesiunea numelor comerciale ceea ce se cedează nu este numele patronimic, ci clientela atașată numelui comercial și că prin urmare folosința de numele patronimic durează numai atât, cât este necesar pentru ca această clientelă să fie fixată în favoarea noului beneficiar al fondului de comerț și că prin urmare folosința numelui patronimic chiar în cazul unei cesiuni încetează odată cu trecerea complectă, a clientelei fondului de comerț cedată;

e) Că în nici un caz societățile anonime nu pot să coprindă în denumirea lor nume patronimice și că societățile în nume colectiv nu coprind în firma lor decât numele asociaților.

Dacă aceste demonstrațiuni vor fi făcute, implicit se va fi făcut dovada că soc. an. „V. Missir Fii & Co.” poate să fie obligată să șteargă numele „Missir” din denumirea sub care își face comerțul.

Trecem la dezvoltarea acestor puncte:

A) *Cuvântul «Missir» din titulatura societății anonime «V. Missir Fii & Co.» e numele patronimic al reclamantului.*

În ce privește faptul că în denumirea actuală a societății „V. Missir Fii & Co.” se găsește numele patronimic al reclamantului, dovada e făcută atât prin recunoașterea la interogatoriu a acestui fapt de către societatea intimată, cât și prin felul în care societatea înțelege să se aplece în acest proces:

Ea pretinde că acest nume este în adevăr nume de familie al reclamantului, dar că a fost cedat în anumite împrejurări determinate d-lor St. Popescu și Ariton M. Vartan, care, pe baza dreptului lor de proprietate l'au adus ca aport în societatea anonimă actuală.

Prin urmare identificarea complectă a numelui de familie al reclamantului cu numele «Missir» din titulatura societății e făcută.

B) *Numele patronimic nu poate să fie obiect de proprietate nici chiar atunci când este încorporat într'un nume comercial: ca atare el nu e nici cesibil, nici transmisibil.*

Legi speciale în toate țările au pus principiul că numele patronimic nu este alienabil, cesibil sau transmisibil în alt fel decât prin efectele legii; ca urmare el nu este prescriptibil (La noi v. Legea numelui).

Doctrina și Jurisprudența au stabilit că un individ capătă numele său prin simplul fapt că face parte dintr'o familie, iar nu pe baza succesinei la bunuri; cu alte cuvinte numele patronimic se transmite prin efectul legii, pe baza dreptului de familie, iar nu pe cale succesorală civilă (V. citatele din concluziile noastre scrise la Tribunal, pag. 10 și 12, în special studiul d-lui Perraut). De aici concluziunea: un moștenitor nu e ținut să respecte angajamentele luate prin raport cu numele patronimic de autorul său, căruia i-a succedat la bunuri, pentru că el nu posedă numele pe baza succesinei la bunuri, ci dela lege și ca o consecință a dreptului de familie.

De aci o altă concluziune: nimeni nu poate să facă

acte prin care să dispună de numele său patronimic, acte care să poată să oblige pe moștenitorii săi.

Totuși foarte des se întâmplă, și este natural, ca cineva să facă comerț sub numele său patronimic: în acest caz în jurul numelui se adună valoarea patrimonială a muncii sale comerciale. Această valoare comercială se traduce în mod practic prin clientela care e atrasă de numele patronimic și comercial al aceluia care conduce fondul de comerț.

Cu timpul s'a introdus obiceiul ca cu ocaziunea cedării unui fond comercial, care funcționa sub numele patronimic al proprietarului, să se cedeze așa zis și folosința numelui comercial; de aci s'a tras concluziunea că numele patronimic din moment ce e întrebuințat de un comerciant în comerțul său, devine o valoare patrimonială și ca atare poate fi înstrăinat.

Doctrina și Jurisprudența s'au găsit foarte încurcate față de aceste două teze contradictorii: de o parte principiul de ordine publică că numele patronimic este inalienabil, incesibil, imprescriptibil, — de alta practica comercială care făcea din numele patronimic, întrebuințat ca nume de comerț, un obiect de cesiune și transmisiune ca orice altă valoare patrimonială.

Așa după cum spune Lyon-Caen (notă sub decizia Curței de Apel Bordeaux, 17 Nov. 1872; Sirey, 1874, II, pag. 145):

„Când o cesiune de nume comercial e făcută, două „drepturi și două interese se găsesc în conflict: dreptul „și interesul cesionarului de a conserva și păstra numele comercial ce i-a fost cedat, dreptul și interesul „familiei cedentului de a împiedeca ca numele său să „fie compromis de un terțiu în speculațiuni aventuroase „sau nenorocite... nu s'ar putea refuza în nici un „caz familiei dreptul legitim de a salvarda interesele „sale de onoare și reputațiune. Dificultatea consistă „în a concilia interesele și drepturile contradictorii ale „familiei și ale cesionarului“.

După unii autori s'ar fi părut că din moment ce numele patronimic este întrebuințat ca nume comercial, el devine obiect de proprietate, valoare pecuniară, și ca atare este transmisibil; după alții — și aceștia sunt majoritatea — nu există nici o deosebire din punct de vedere al *naturii juridice* a dreptului asupra numelui între numele comercial și numele civil: faptul că numele patronimic este întrebuințat de purtătorul lui în o ramură oarecare a activității lui, nu poate să schimbe natura sa *juridică intrinsecă*, întrucât dreptul la nume este reglementat prin o lege de ordine publică și activitatea sau convențiunile individuale nu poate să schimbe natura sa *juridică*, așa cum e fixată de lege; un interes superior de ordine publică pune la baza dreptului la nume, principiul intransmisibilității sale.

D I Léon Humblet, în tratatul său „Des noms, des prénoms, et des pseudonimes dans le droit civil, commercial, criminel, publique, administratif et notarial“, la pag. 187, No. 247, rezumând această din urmă doctrină spune textual: „Il est un point sur lequel „nous devons dès le debut insister, parceque, bien „établi, il nous gardera des erreurs dans lesquelles il „nous semble que l'on est souvent tombé: il n'y a pas „en principe des distinctions à faire entre le nom dans „la vie civile, et le nom dans la vie industrielle.

„Il n'existe point sous le rapport juridique de nom „commercial ou de nom artistique.

„Un homme ne possède qu'un nom patronimique et „il doit s'y tenir dans toutes les circonstances et dans „toutes les situations“ (Vezi și pag. 190 și 191); și continuând urmărirea aceleiași idei scrie: „si donc le „commerçant inscrit sur son enseigne, sur ses pro- „spectus, sur son papier à lettre, sur ses emballages „un nom patronimique, c'est le sien qu'il doit apposer“; și la pag. 213: „Du principe que nous avons établi

„que le nom patronimique est régi par les mêmes règles qu'il soit porté dans les relations commerciales ou dans les relations de la vie civile, il résulte que le commerçant n'a pas plus que toute autre le droit de céder son nom“.

În sensul aceluiași vederi că nu există deosebire între numele comercial și numele civil, atunci când numele civil este înglobat în cel comercial, vezi Reibel: „Du nom commercial, artistique et littéraire en droit français“, pg. 47; Pouillet, *Traité des marques de fabriques*, ed. 1912, pg. 589 No 720, p. 603 No 737, pg. 600—601 No 736, pg. 612—613 No 746, pg. 882 No. 1074 și autorii citați acolo; Georges Bry, „La propriété industrielle, littéraire et artistique“, ed. 1914, pg. 30 No 29

Cum se poate explica atunci cesiunile de nume comerciale care se fac în mod curent în viața comercială? Și cum se poate explica că unii autori, ca de pildă Capitant și Colin în *Nouveau Traité de droit Civil*, ed. 1921, lasă impresiunea că se plasează în vădită contradicție în demonstrațiile care le fac relativ la această problemă?

În adevăr d-nii Capitant și Colin la pagina 360 (vol. V) scriu textual: „Un système à rejeter, c'est que le nom fait l'objet d'un droit de propriété. On ne peut voir dans cette solution qu'une pure métaphore. En effet le droit qu'un individu possède sur son nom est hors du patrimoine. Il est incessible et imprescriptible; donc ce n'est pas un droit de propriété“; și la aceeași pagină 360 mai spune: „Că în ce privește numele patronimic el se câștigă întotdeauna prin filiație și în baza dreptului familiei, că prin urmare fără a justifica nici un prejudiciu oricui membru al familiei are dreptul să interzică cuiva (persoană fizică sau morală) să poarte numele său“. Totuși la pagina 362 (aceiași volum) ei scriu textual: „s'il s'agit de l'usage du nom patronimique envisagé non pas en soi mais comme source de profit pécuniaire, comme marque distinctive d'un établissement de commerce ou d'industrie, d'un nom commercial en un mot, c'est là un élément du patrimoine, un bien incorporel qui se trouve par conséquent dans le commerce et est susceptible de cession, de renonciation, de prescription“.

S'ar părea, că în lupta dintre viața practică care constă în cesiunile de nume și restricțiunile impuse de doctrina juridică, cea d'întâi va stabili principiul că atunci când numele patronimic este întrebuintat ca nume comercial, el devine alienabil, cesibil, etc.

În realitate, numai așa după cum spune Capitant, — printr'o metaforă, sau mai degrabă printr'o expunere prea scurtă a situațiunei reale existente, în ceea ce se numește cesiunea numelui comercial, s'ar putea crede că numele patronimic devine cesibil în aceste condițiuni.

În adevăr, în principiu, toți autorii sunt unanimi a spune că cesiunea pur și simplu a numelui fără nimic altceva, chiar când acest nume este un nume comercial este ilicită și chiar imposibilă (vezi Georges Bry, op. cit. pag. 30; Vivante, *Droit Com.*, vol. I, 289; Maurice Maunoury, *Du nom commercial*, pg. 230—233; Reibel, op. cit. pg. 184; *Jurispr.*: Paris, 31 Iulie 1874, Paris, 17 Mai 1888, Paris 4 Dec. 1899, în *Annales de la propriété industrielle*, 1874, pg. 411, 1891, pg. 144 și 1902, pg. 327.

Până aici, principiul incesibilității numelui patronimic este de acord cu viața practică, cu doctrina și jurisprudența.

Când se cedează însă, un fond de comerț, în mod obișnuit, se dă dreptul cesionarului să se folosească de numele comercial al cedentului, indicând legătura dintre actualul deținător al fondului comercial și fostul proprietar. Doctrina și Jurisprudența sunt de acord a spune că cesionarul unui fond de comerț are drept să

pună numele comercial al fostului proprietar însoțit de cuvântul *successor*, *fost*, etc., termen care să indice legătura dintre el și fostul proprietar.

În același sens, este admis că în actul de cesiune al unui fond comercial poate exista o clauză specifică prin care să se prevadă că s'a cedat numele comercial.

Totuși sunt autori care susțin că, sub această formă, cesiunea nu este posibilă. Astfel Calmel în tratatul său asupra numelor comerciale la No. 161, scrie textual: „On ne devrait pas considerer comme valable la clause par laquelle un négociant autoriserait son successeur à se servir de son nom seul, sans limiter la durée de cette puissance. Cette disposition équivaldrait à une aliénation du nom, et le nom est inaliénable“ (Compară Reibel, op cit., pag. 164); Humblet, pag. 213: „La convention par laquelle une personne acquerrait la faculté de se livrer au négoce en se parant du nom d'autrui, serait „sans valeur aucune“ (în același sens alți autori).

În schimb sunt unii autori, cari consideră că se poate ceda un nume comercial, din moment ce cesiunea e făcută împreună cu un fond de comerț.

Toți autorii însă sunt de acord în a demonstra că această cesiune nu este decât un accesoriu al cesiunii fondului de comerț și că așa zisa cesiune a numelui comercial are o anumită funcțiune și destinațiune.

În adevăr atunci când cineva cedează un fond de comerț, implicit și-a luat o dublă obligațiune: aceea de a transmite cesionarului, împreună cu alte bunuri, clientela; ori, pentru a se transmite clientela, este nevoie ca fondul de comerț să funcționeze, cel puțin câțeva vreme, sub același nume comercial ca și în trecut; cu alte cuvinte, cesiunea numelui comercial ca accesoriu al unui fond de comerț e un mijloc de trecere a clientelei dela fostul proprietar la noul proprietar.

În afară de aceasta, cedentul își ia obligațiunea de a nu se stabili într'un comerț similar pentru a nu face în acest fel concurență deloială cesionarului; folosința de către cesionar a numelui comercial e un mijloc de garanție în contra unei concurențe deloiale posibile.

Acestea sunt sigurile două obligațiuni luate de către cedentul numelui comercial, ca accesoriu al fondului de comerț.

Prin aceasta se delimitează și natura însăși a așa zisei cesiuni a numelui comercial: *Ceciace cedentul unui nume comercial înstrăinează este nu numele său patronimic, ci clientela care e strânsă în jurul acestui nume, și trecerea folosinței numelui comercial către cesionar nu e un transfert propriu zis, care e o imposibilitate din punct de vedere al legilor asupra numelui patronimic, ci numai un instrument care să înlesnească transferul clientelei. Doctrina este în acest sens.*

După cum spune Reibel: „Comme on l'a justement remarqué ce droit au nom qui appartient au successeur, n'est au fond qu'un moyen: il sert simplement à rendre manifeste et pour ainsi dire tangible, l'unité de la maison de commerce et à permettre au successeur de lui conserver la réputation qu'elle avait acquise sous la direction de son prédécesseur. Le nom commercial lui-même n'est pas en réalité cédé“ (Compară Pouillet, op. cit., pag. 882, No. 1074)

Ceeace se vinde, ceea ce este în comerț, este fondul de comerț în care implicit se găsește și clientela; transferul numelui comercial este mijlocul de a se transmite această clientelă. Ceeace comercianții voesc să aibă, atuncea când pe lângă un fond de comerț cer să li se cedeze și numele comercial sub care acest fond de comerț este cunoscut, este posibilitatea ca întreaga clientelă care este strânsă în jurul aceluși nume să fie transmisă. *Prin urmare, nu se vinde, nu se cedează, nu se transmite numele patronimic, atuncea când el a*

servitt ca nume comercial, ci se dă numai folosința lui pentru a permite și a garanta transferul clienței.

Analizat în acest fel, transferul numelui comercial concordă cu natura juridică a numelui patronimic.

În adevăr, numele patronimic este inalienabil, el este după cum s'a zis un atribut al personalității omenești, care durează atât timp cât viețuește însăși personalitatea care l poartă și el nu poate să i fie ridicat prin nici o dispozițiune, chiar de natură legală; acest atribut al personalității încetează în mod logic și natural în momentul în care personalitatea însăși încetează prin moarte. Prin activitatea sa, individul strânge în jurul atributului acesta al personalității sale un capital; acest capital este format din munca, cinstea, exactitatea execuției angajamentelor sale; ea se traduce pe târâmul comercial prin o clientelă constantă care este strânsă în jurul acestei reparațiuni a numelui comercial, în lăuntru cărui se găsește numele patronimic al comerciantului. Este necontestat că acest capital, de natură abstractă, fiind produs al individului chiar, poate să aibe la un anumit moment o valoare pecuniară și ca atare poate să facă obiectul unui transfer. Comerciantul dispune, atuncea când sub formă de metaforă, se zice că cedează numele său comercial, numai de această parte de capital abstract acumulat prin munca, cinstea, etc. Transferul acestui capital nu este împiedecat prinnici o lege.

Ceeace însă comerciantul nu poate transmite în mod perpetuu, pentru că nu i aparține în mod perpetuu, este numele său patronimic, chiar atuncea când el este un nume comercial; putând însă, pentru a garanta pe cesionar, să și ia obligațiunea de a nu se stabili în acelaș fel de comerț sau de a i înlesni transferul clienței, el dă, în acest scop, dreptul cesionarului de a se folosi de numele său patrimonial care i-a servit ca nume comercial.

A crede că comerciantul poate să transmită numele său patronimic în mod perpetuu, ar fi a ne închipui că atribute ale personalității omenești, strins legate de existența chiar a acestei personalități, pot să fie transmise pentru timpul când însăși personalitatea nu ar mai exista. De aici rezultă că din cauza naturii juridice a numelui patronimic, transferul numelui comercial, atunci când el se confundă cu numele patronimic, nu poate să meargă mai departe decât existența fizică a celui care poartă numele patronimic cedat.

În acest fel, practica cesiunii numelor comerciale este pusă în concordanță cu teoria inalienabilității numelui patronimic. Numele patronimic nu este cedat, însă fiind un atribut al personalității omenești, personalitatea care l poartă dă dreptul unui strein de a se folosi de acest nume, pentru a și apropia partea pecuniară pe care munca cedentului a pus-o alături de acest atribut al personalității pe care i l'a dat legea.

Doctrina și Jurisprudența, fără a face această analiză amănunțită a așa ziselor cesiuni ale numelui comercial, au ajuns la soluțiuni corespunzătoare, din punct de vedere practic cu aceia arătate de noi mai sus din punct de vedere doctrinar, pentru a explica așa zisele cesiuni de nume comercial. Plecând dela principiul că cesiunea numelui comercial nu este decât un mijloc de transfer al clienței, Doctrina și Jurisprudența au hotărât că aceste cesiuni nu sunt și nu pot fi de natură perpetuă, ci sunt făcute numai pentru timpul necesar pentru a se opera transferul de clientelă dela cedent la cesionar.

Doctrina: Lyon-Caen (Notă sub Decizia Curței de Apel din Bordeaux 17 Nov. 1873, Sirey 1874, II, 145).

„Pour nous le seul moyen de conciliation (între interesele familiei și interesele cesionarului) consiste dans la faculté laissée au cessionnaire, malgré les réclamations de la famille, de porter le nom commercial

„du cédant pendant le temps ou cela lui est utile pour que la transmission de la clientèle s'opère. Une fois que ce temps est expiré le cessionnaire doit perdre le droit d'user du nom commercial de cedant: c'est le droit de la famille qui reparaît“.

În acelaș sens, autorii de drept comercial au dat soluțiuni completamente analoage cu aceia indicată mai sus:

a) M. A. Rendu. „Des marques de fabrique et de commerce“ No. 418 este completamente categoric în acest sens;

b) Reibel op. cit. pag. 163. „Nous avons montré comment ce droit au nom qui est transmis au successeur, n'est qu'un moyen de réaliser la principale promesse du vendeur, celle de transmettre l'élément essentiel d'un fond cedé, la clientèle. C'est ce but même qui doit servir à déterminer les limites au delà des quelles l'usage du nom du prédécesseur cesserait d'être légitime. Or, fait-on remarquer, (v. Pouillet No. 558; Castambid pag. 464; Calmele No. 161) c'est dans les années qui suivent immédiatement la cession du fond de commerce que cet usage a de l'importance, c'est à ce moment qu'il sert à rallier la clientèle... il (le cessionnaire) ne saurait sans dépasser son droit, en prolonger désormais l'usage et placer indéfiniment ses agissements commerciaux sous le couvert, et pour ainsi dire sous le patronage de ce nom; le prédécesseur et ses parents, titulaires au même nom peuvent avoir un intérêt moral très respectable et ils auront le droit de mettre un terme à cet abus... la majorité des auteurs et la jurisprudence la plus récente paraissent admettre que ces derniers (le cédant) et sa famille pourront lui interdire l'usage de leur noms au bout d'un certain temps, assez long pour que le successeur ait pu prendre possession de la clientèle“;

c) În acelaș sens Levy scrie: „on considère en général que l'acquéreur a seulement le droit de se servir du nom de son prédécesseur pendant un délai suffisant pour assurer la transmission de la clientèle... le délai au bout duquel la transmission est considérée comme s'étant opérée est donc variable, selon la nature du commerce ou de l'industrie, et dans chaque espèce selon les circonstances“; (Levy: le nom commercial pag. 95 - 96);

d) Chiar Pouillet care s'ar fi părut că inclină către posibilitatea unei cesiuni în perpetuu a numelui comercial serie totuși: „Toutefois nous le reconnaissons, il peut se présenter telles circonstances exceptionnelles qui permettent au Tribunaux d'adopter une solution contraire; cela ne peut être dans tout les cas, que lorsque après un certain temps écoulé, le successeur a recueilli tous les avantages attachés au nom de son prédécesseur, et lorsqu'il est certain que la retrait du droit d'user de ce nom ne peut lui porter aucun préjudice de ce chef. Il est évident en effet que c'est dans les années qui suivent immédiatement la cession du fond de commerce que l'usage du nom a de l'importance; il sert, à ce moment, de véritable signe de ralliement à la clientèle qui ne connaît que lui“.

Prin urmare doctrina admite în mod unanim că cesiunea numelui comercial fiind numai un mijloc de transfer al clienței, Tribunalele pot, constatând în fapt că această clientelă a putut să se transmită dela cedent la cesionar, să decidă că usagiul numelui comercial trebuie să înceteze.

Jurisprudența s'a pronunțat în acelaș fel: Paris 5 Nov. 1873. *Annales de la propriété industrielle* 1873, 225; Lyon 12 Iunie 1873, aceeași revistă 1873, 258; Dalloz 74, 2, 168; Lyon 18 Febr. 1896. „La loi“ din 28 Mai 1896; Tribunal Seine 20 Nov. 1897. *Le Droit* din 18 Ian. 1898, Cass. 5 Juillet 1897, Sirey 98, I, 228.

Este drept că Curtea de Casație franceză nu a avut ocazie să se pronunțe asupra chestiunii de principiu dacă numele comercial este transmisibil în perpetuu.

Socotim însă că din moment ce practica judiciară, de comun acord cu Doctrina a ajuns la această soluțiune că transferul numelui comercial nu este decât un mijloc de transmiterea clienței, implicit s'a găsit terenul pe care se pot concilia principiul intransmisibilității numelui patronimic cu nevoia comercializării fondurilor de comerț Cumpărătorul fondului de comerț nu păgubește întru nimic pentru că el a căpătat tot emolumentul convențiunii pe baza căreia i s'a transmis cliența; pe de altă parte dându se o astfel de interpretare unei convențiuni, în care s'ar fi cedat numele comercial, se respectă în același timp principiul inalienabilității numelor patronimice.

Dealtfel, nu trebuie să se piardă din vedere că nevoia de conciliere între legile de ordine publică asupra numelui și interesele comerciale, nu există decât în spețele complectamente limitate în care *numele comercial este identic cu numele patronimic*.

În cazurile în care un comerciant ar exercita comerțul său sub un nume generic, sau sub orice altă titulatură în afară de numele său patronimic, suntem de acord cu adversarii noștri că numele comercial luat sub această formă este pasibil de transfert.

Numai în acest fel se poate înțelege interpretarea dată de către autori atuncea când s'ar părea că se pun în contradicere, afirmând pe de o parte că numele patrimonial nu este obiect de proprietate și nu este cesibil, iar pe de alta că atuncea când este încorporat în un nume comercial, prin o metaforă, este cesibil și transmisibil: metafora consistă în faptul usagiului de numele patronimic pentru a se înlesni transferul clienței; acest usaj trebuie să înceteze atuncea când transferul s'a operat.

O dovadă mai mult că nici autorii, nici jurisprudența nu au înțeles vreodată că numele patronimic poate să fie cesibil, chiar atunci când formează un nume comercial, rezultă din faptul că unanimitatea Doctrinei și Jurisprudenței este de acord a arăta că cesionarul în nici un caz nu se poate folosi, chiar atunci când există convențiune specifică în acest sens și chiar înăuntrul termenului necesar pentru transferul clienței, de numele comercial al cedentului decât adăogând cuvinte care să indice că nu există același persoană fizică care conduce comerțul. De aceea unanimitatea Doctrinei și Jurisprudenței impune cesionarului să adauge cuvintele „*Succesor*” sau „*post*” sau „*cliv*” sau orice altă formulă care să precizeze în mod complectamente clar că noul comerț este exercitat de o altă persoană decât cedentul.

Chiar Pouillet (Tratat citat No. 1065 pag. 873), care ar fi înclinat către posibilitatea cesiunii în mod indefinit a numelui comercial, scrie textual: „Le droit „pour le successeur de se servir du nom sous lequel „la maison acquise par lui se fait connaître n'est pas „pendant un droit absolu, sans limite, sans restriction. „Qu'on ne l'oublie pas, en effet, le successeur, s'il a „le droit de faire usage du nom de son prédécesseur, „a aussi le devoir de distinguer son individualité de „celle de son cédant; il doit indiquer à tous, à fin que „nul ne s'y trompe que le fond est dans d'autres mains, „qu'il n'est lui-même que le successeur du fondateur de „la maison”.

În același sens, unanimitatea autorilor de Drept Comercial. Jurisprudența a avut ocazie să se pronunțe în același fel și este fixată în Franța încă de multă vreme în acest sens: „Lorsque le vendeur d'un fond „de commerce autorise son successeur a faire, en cette „qualité, usage de son nom, c'est abusivement que „celui-ci prend le nom de son prédécesseur seul et

„sans le faire suivre de son propre nom, comme s'il „était la personne même de celui auquel il a succédé”. (Citat de Pouillet la pag. 875, după o Jurisprudență a Curții din Paris. Vezi și alte Jurisprudențe citate de Pouillet).

Concluziune parțială. Prin aceste demonstrațiuni se ajunge la concluziunile următoare:

Din cauza naturii juridice specifice a numelui patronimic, ori de câte ori numele patronimic se găsește încorporat în un nume comercial, nu poate să se facă asupra acestui nume comercial o operațiune de transfert propriu zisă; singurul lucru ce se poate transmite este cliența legată de numele comercial, iar numele patronimic va servi ca instrument de transfert al acestei cliențe. În cazul când ar exista o convențiune care ar transfera numele patronimic chiar, această convențiune nu este valabilă decât pentru timpul necesar spre a se opera transferul clienței. Tribunalul, din cauza naturii de ordine publică a dreptului la nume, este dator să pună un termen dreptului de a se folosi de numele patronimic, din moment ce constată, în fapt, că s'a operat în întregime toate beneficiile transferului de cliență care se urmărea prin așa zisa cesiune a numelui comercial. Numai în acest fel se pot concilia cele două principii care cărmuesc această materie: principiul inalienabilității numelui patronimic și acel al cesibilității părții pecuniare care se găsește alături de numele patronimic în numele comercial, atunci când numele patronimic se confundă cu cel comercial.

Numele patronimic: Emblemă, Firma socială, Denumire, etc.

În mod vădit s'a cercat să se creeze o confuziune între noțiunile elementare de nume comercial, firmă comercială, emblemă, denumire, etc. și toate celelalte titlaturi sub care un comerț poate să existe.

Este util să vedem ce se înțelege prin toți acești termeni pentru a nu se putea naște confuziune asupra lor:

Emblemă. Pouillet o definește în felul următor: „Emblema”: „L'Emblème est un signe tel qu'une croix, „une étoile, une encre, un navire; la vignette est „plustôt un dessin comprenant un ensemble de figures, „une composition plus ou moins artistique... il est bon „dès à présent de remarquer sauf a y insister en son „lieu, que, dans l'emblème ce qui constitue essentiellement la marque, c'est la nature même de cet emblème „et non pas sa forme particulière”.

În același sens definițiunea emblemei este dată în toate tratatele elementare de drept.

Prin urmare noțiunea de *emblemă* cuprinde în ea nume comune, nume generice iar nicidecum nume proprii; ceea ce însă face emblema să fie distinctă de altele de același fel este forma plastică în care ea este reproducă.

„Firmă”. Definițiunea dată de Vivante este următoarea: „Firma este numele sub care comerciantul exercită comerțul său”. (Vivante, T. I. p. 281, No 157).

Prin urmare firma este un nume sub care comerciantul își exercită comerțul său, ceea ce însemnează că, dacă legile ar permite, firma ar putea să fie formată din altceva decât numele patronimic al comerciantului. Legea însă (Vezi Legea Firmelor ca și Codul de Comerț) arată atât pentru comercianții individuali cât și pentru comercianții asociați sau Societățile comerciale anumite norme după care ei au dreptul să exercite comerțul; astfel, comerciantul individual trebuie să aibe numele său în firmă; societățile în nume colectiv sau societățile în comandită trebuie să aibe în firma lor numele unuia din asociați; întrucât ele sunt asociațiuni de persoane. Societățile anonime pentru un motiv complectamente invers (fiind societăți de capitaluri și nu de persoane) nu au dreptul să aibe o firmă socială, adică nu au dreptul să aibe, în titulatura sub care exercită comerțul, numele unuia din asociați.

Prin urmare, prin firmă, în sens strict juridic, se înțelege numele patronimic al celui care exercită comerțul sau al unuia dintre acei care exercită comerțul.

Denumire: Autorii definesc denumirea, o desemnare printr'un nume generic a unui stabiliment comercial sau industrial; prin urmare denumirea nu poate să fie în nici un caz un nume patronimic decât sub condițiunea ca numele patronimic să fi devenit un nume generic. De pildă, numele patronimic Dubonnet a devenit un nume generic al unei anumite băuturi; o societate anonimă ar putea să și exercite comerțul sub această titulatură generică „Dubonnet“ întrucât numele patronimic a suferit deja a fost transformare

Legea firmelor din 1884, ca și legea firmelor din 6 Iunie 1913 și regulamentul ei prevăd că Societățile în nume civil în afară de emblemă trebuie să aibe și o firmă socială: „Societățile în nume colectiv și cele în comandită vor însuși emblema aleasă de firma lor „socială“. În ce privește Societățile anonime și cooperative ele nu pot avea decât embleme și denumiri.

Deasemenea articolele 78, 89 și 105 cod. com. indică, că Societățile în nume colectiv au o firmă socială, că din firma socială trebuie neapărat să facă parte unul din asociați și că în nici un caz în societăți anonime nu pot să existe nici firmă socială, nici numele vreunui din asociați. Este de remarcat că în art. 78 cod. com. legiuitorul român, tocmai pentru a preciza aceste noțiuni, a lăsat pentru societățile anonime cuvintele: „și nu poate fi determinată prin numele nici unuia din „asociați“, la textul codului italian, după care art. respectiv este reproduș

Din toate aceste explicațiuni rezultă următoarele prin raport cu speța:

a) Că Societatea anonimă V. Missir Fii & Co nu poate să aibe în titulatura sa numele patronimic de „Missir“, pentru că, conform codului comerțului această titulatură are forma unei firme sociale și societățile anonime nu pot avea o firmă socială; deasemenea ori care din membrii familiei Missir, cumpărând o singură acțiune chiar a acestei societăți anonime, ar putea prin aceasta să devină asociați; ori, legea oprește ca în titulatura societăților anonime să figureze numele unuia din asociați.

Pentru a justifica pe de o parte dreptul Societății anonime „V. Missir Fii & Co.“ de a uza de numele patronimic „Missir“ în titulatura sa, ar trebui să se facă o îndoită dovadă: pe de o parte că numele Missir este o denumire, iar pe de altă parte că numele patronimic „Missir“ s'a transformat în denumire.

Din însăși mărturișirile Societății anonime prin reprezentanții săi rezultă că, în adevăr, în denumirea Societății anonime „V. Missir Fii & Co.“ există numele patronimic al d-lui Nicolae Missir, și prin urmare nu se poate susține, din moment ce s'a făcut această recunoaștere, că poate fi vorba de o denumire. Ar putea fi vorba de o denumire atuncea când concordant cu ceea ce am spus mai sus numele de „Missir“ ar fi devenit, în comerț, numele unui articol, al unei industrii sau al unui comerț determinat; numai atuncea s'ar fi putut ca în titulatura Societății anonime să intre numele „Missir“.

Dealtfel doctrina este de acord că un nume patronimic nu se poate transforma în o denumire generică sau într'o desemnare a unui articol oarecare de industrie sau de comerț, decât cu consimțământul celor care poartă acest nume.

În această privință Pouillet la pag. 109 face următoarea observațiune: „Ces noms, (numele patronimice) „ne peuvent être employés comme marque qu'avec l'autorisation de ceux qui les portent, ou après leur mort à quelque époque qu'elle ait eu lieu avec la permission de leurs héritiers. Le nom patronimique, en effet,

„est une propriété imprescriptible et point du tout „soumise aux restrictions et aux réserves qui limitent „la propriété littéraire“. Și această observațiune aplicabilă etichetării mărcilor de fabrică pentru a desemna un articol determinat se aplică în același sens și titlaturii Societăților anonime pentru că ele trebuind să aibe în această titulatură un nume generic, numai prin transformarea numelui patronimic în nume generic, (echivalent cu etichetarea de marcă) ar avea dreptul să se folosească de acest nume.

Ar trebui, cu alte cuvinte, ca numele „Missir“ să fi trecut în limba uzuală ca un nume generic sau să fi intrat în domeniul public: numai în acest caz Societatea anonimă „Missir“ ar putea concordant cu textul din cod. com care interzice Societăților anonime de a avea în titulatura lor altceva decât o denumire, să se folosească de numele „Missir“.

Dealtfel, alți autori care s'au ocupat de această chestiune au ajuns la aceleași concluziuni. Astfel cunoscutul autor Pataille (Anales de droit industriel 1867 pag. 169) scrie: „Le propriétaire du nom ne saurait le „perdre par cela seul que le public l'employera de „préférence à la désignation scientifique ou commerciale“ (v. în același sens Trib. Civ. Bordeaux, 3 Mars 1885, aceeași revistă 1889 pag. 75). Deasemenea Blanc în tratatul său *De la contre-façon et de sa poursuite en justice*, scrie textul: „Le nom ne peut tomber dans le „domaine public. Admettre le contraire ce serait reconnaître, qu'il est licite de tromper l'acheteur sur „la provenance de la chose vendue“.

Jurisprudența într'un proces celebru în care a pledat Waldeck Rousseau (Paris 3 Dec. 1901, Dalloz 1903 5, 608) a hotărât: „Que le nom commercial constitue „une propriété imprescriptible et absolue; il ne peut „en conséquence tomber dans le domaine public, que „si, par le fait même de celui qui en est le propriétaire, ou par son consentement, soit exprès, soit tacite, il a été livré à l'exploitation publique, ou s'il „est devenu la désignation nécessaire d'un produit“.

Cu alte vorbe, numele patronimic nu poate să intre în domeniul public decât atuncea când a ajuns să servească ca desemnare specifică a unui produs și când această desemnare specifică a fost făcută cu consimțământul expres sau tacit al posesorilor legitimi al numelui.

Humbert (în tratatul citat) care s'a ocupat în mod special de această chestiune a luării numelui patronimic a unei persoane decedate scrie textual: „Lorsque „le nom emprunté est celui d'une personne décédée, „l'autorisation doit être demandée, d'abord à ses descendants et à son conjoint survivant; en effet il ne „s'agit pas ici de conserver ou d'aliéner un bien fait „sant partie du patrimoine et de l'héritité, mais de „défendre la mémoire du défunt“ (op. cit. pag. 235 și 236).

Prin urmare numele „Missir“, întrucât el nu a devenit în limba curentă un nume generic, nu poate să fie purtat de Societatea anonimă „V. Missir Fii & Co.“ decât cu consimțământul moștenitorilor lui V. Missir, care i refuză acest consimțământ.

Deasemenea nu se poate spune că titulatura „V. Missir“ este o emblemă; am dat definițiunea emblemei și din însăși această definițiune rezultă imposibilitatea ca titulatura „V. Missir Fii“ să fie o emblemă. Emblema este o desemnare printr'un nume generic sub o formă plastică care servește drept distincțiune a unui comerț de un altul. De pildă: O stea într'un cerc, un glob. etc. Credem că nu se poate pretinde că titulatura „V. Missir Fii & Co.“ poate chiar prin orice subtilități juridice, să poată fi considerată ca o emblemă, așa după cum dealtfel a ajuns Trib. să o considere în hotărârea sa.

Titlatura Societății anonime V. Missir Fii & Co. nu poate să fie considerată nici ca o firmă, pentru că Societățile anonime nu au firme; fiind societate, titlatura nu ar putea să fie decât o firmă socială, dar fiind societate anonimă, nu poate să aibe o asemenea firmă socială, așa după cum am arătat mai sus.

Concluziune parțială. — Rezultă din aceste demonstrațiuni că Societate anonimă V. Missir Fii & Co. neputând să justifice că numele patronimic „Missir“ a devenit un nume generic, și neputând să nege că numele „Missir“ care figurează în titlatura sa este numele patronimic al reclamantului, nu are dreptul să păstreze acest nume în titlatura sa. Rezultă deasemenea că susținerea tezei că titlatura V. Missir Fii este o emblemă, este lipsită de orice seriozitate; că susținerea că aceeași titlatură ar fi o firmă socială nu are temei legal pentru a putea s'o îndreptățască să o păstreze în denumirea sa.

Numele comercial în materie de societăți.

Pentru a lămuri complect chestiunea de principii nu mai rămâne decât să arătăm, soluțiunile Doctrinei și Jurisprudenței asupra acestei probleme în materie de societăți

Societățile anonime. Conform art. 78 cod. com. Societățile anonime nu au o firmă socială, nu pot fi determinate prin numele nici unuia din asociați, ci trebuie să poarte ca titlatură sau o denumire particulară sau arătarea obiectului întreprinderii. Această dispozițiune este concordantă cu aceia din legea firmelor. Am arătat mai sus pentru ce Societatea anonimă V. Missir Fii & Co. nu poate să fie considerată că deține cu drept numele patronimic „Missir“ în titlatura sa.

S'a obiectat: că numele patronimic „Missir“ a devenit o emblemă sau că fiind o firmă comercială poate să existe ca atare în titlatura Societății. Am arătat mai sus confuziunea care se face între emblemă, firmă socială și nume social, cuprinzând numele patronimic.

Oricare ar fi obiecțiunile, un fapt nu se poate exclude, acela că numele „Missir“ din titlatura Soc. anon. V. Missir Fii & Co. este numele patronimic al reclamantului, și conform principiilor de mai sus, acest nume patronimic nu poate să fie transformat într'o emblemă decât cu consimțământul unanim al celor care-l poartă.

În ce privește observațiunea că titlatura V. Missir Fii ar fi o firmă socială, este de ajuns să spunem că textul art. 78 din cod. com. se opune ca o Societate anonimă să aibă o firmă socială, pentru a arăta lipsa de temei a acestei susțineri.

S'a susținut deasemenea că prin faptul că Societatea anonimă V. Missir Fii și-a îndeplinit formalitățile de constituire conf. art. 89 și urm. din cod. com., titlatura sa este definitiv câștigată față de oricine și că nu mai poate să fie modificată actualmente; că ar fi existând un fel de autoritate de lucru judecat prin raport cu toată lumea și că prin urmare reclamantul nu ar mai putea să schimbe nimica din această hotărâre judecătorească.

Opinem: Hotărârea Tribunalului prin care se autoriză funcționarea unei societăți privește existența propriu zisă a Societății, iar nici de cum titlatura sub care ea funcționează. Noi nu contestăm existența legală a Societății anonime, ci cerem pur și simplu ca ea să scoată din titlatura ei cuvântul „Missir“; Societatea va continua să existe mai departe, legalmente constituită, însă schimbându și titlatura. Dealtfel este cel puțin bizar a se susține că o hotărâre judecătorească de autorizare poate să facă pe o Societate să câștige drepturi asupra unui bun care nu i aparține; a crede în altfel ar fi a ne închipui că o Societate prin introducerea actului ei constitutiv ar putea să câștige

drepturi de proprietate față de terții, care sânt streini de actul ei constitutiv.

Societățile în nume colectiv. Soluțiunile date de Jurisprudență și de Doctrină în materia numelui comercial însă în nume colectiv sunt și mai categorice în sensul principiilor exprimate mai sus. Societățile în nume colectiv funcționează sub o firmă socială care trebuie să cuprindă numele unuia din asociați; în cazul când aceste societăți dispar din o cauză oarecare, dispăre și numele comercial, firma socială sub care societatea a funcționat. Dealtfel dacă ținem seamă de principiul că în materia Societăților în nume colectiv, firma socială trebuie să cuprindă numele unuia din asociați, forțamente atunci când unul din asociați se retrage sau însăși societatea dispăre, în noua formație a ei nu mai intră acela dintre asociați al cărui nume comercial, confundat cu numele patronimic, se găsea în firma socială, numele său nu mai poate să figureze în noua firmă socială sau individuală.

Chiar dacă ar exista o convențiune prin care numele comercial al fostei societăți în nume colectiv ar fi cedat celorlalți asociați în vederea formării unei noi societăți, acest nume comercial nu ar mai putea să figureze în firma noii societăți în nume colectiv din moment ce fostul asociazat nu se află în mod efectiv în noua societate în nume colectiv; o cesiune de această natură ar fi inexistentă, pentru că e nelegală, în conformitate cu art. 78, 89 și 105.

Principiile în acest sens au fost în mod foarte clar enunțate de Doctrină și Jurisprudență: Pouillet pag. 613 scrie textual: „Il est clair d'abord que les associés qui liquident leur société peuvent, s'ils sont d'accord, concéder à leur successeur tous les droits qu'ils leur convient, même celui de continuer à *rappeler*, sur leur prospectus et étiquettes la raison sous laquelle la Maison s'est fait connaître. Observons toutefois que si c'est une société qui succède à une société, elle ne pourra à défaut d'avoir dans son sein des associés qui portent les noms figurant dans l'ancienne raison sociale, conserver pour elle la même raison... La Société ne pourra donc s'en servir que comme d'une désignation commerciale, ce qui est d'un ordre différent“. Humblet pag. 301 scrie: „Quand une soc. de commerce est dissoute avec elle disparaît sa firme... les associés ont au surplus toute liberté pour régler ces points de commun accord et comme ils entendent, à condition toutefois de ne pas contrevenir au principe de l'incessibilité de nom patronimique... Seulement si la firme comprenait le nom de l'associé retiré on devrait l'en faire disparaître“. (Compară No. 376 p. 300).

În acelaș sens (v. Nota lui Lyon-Caen sub Bordeaux 17 Nov. 1873; Sirey, 74. 2 145; Reibel, op. cit., pg. 868; Thaller, Droit Commercial, No. 337; Pardessus, Droit com., tom. IV, No. 978).

Jurisprudența s'a pronunțat întotdeauna în acest sens: Astfel (citat după Pouillet) „Jugé d'une façon plus absolue encore que la raison sociale d'une maison de Commerce (în speță soc. în nume colectiv) n'est susceptible d'aucune transmission, les successeur co-héritiers d'un négociant n'y peuvent prétendre droit, alors même qu'elle leur auraient expressement cédé ou légué par leur auteur. Ils n'ont droit qu'à la maison de Commerce elle-même avec la clientèle et les accessoires“ (Bordeaux, 18 Ian. 1875): altă Jurisprudență: „Que lorsqu'une maison de Commerce cesse d'exister sans continuation, qu'une société est liquidée sans cession, le nom commercial, la raison sociale disparaissent sans que personne pas même les anciens associés puissent se dire Successeurs de l'ancienne Maison“. X. Il en est de même en cas de faillite clause pour „insuffisance d'actif“ (Trib. Civil Cognac. 20 Febr. 1907; Annales de Dr. Industriel, 907, 2, 48).

O serie întregă de Jurisprudențe sunt citate în Pouillet, pag. 885—888.

Conform acestor principii, prin urmare, în materia societăților în nume colectiv, și în caz de lichidare a lor, *firma socială dispăre în mod definitiv*; foștii asociați chiar dacă formează o nouă societate, nu au dreptul să se folosească de fosta firma socială, chiar dacă această din urmă firmă socială le-a fost cedată. Principiul este necontestat și în mod continuu aplicat prin Jurisprudență: O convențiune prin care unul din asociați ar căpăta drepturi asupra firmei sociale a unei societăți în nume colectiv lichidate, este nulă și neavenită, și nulitatea poate să fie invocată pe cale de excepțiune de către oricine din purtătorii numelui în contra celor care s'ar prevală de o atare convențiune (v. Pouillet, pag. 885—887).

Concluziune parțială. În materie de societăți și în mod special, în materie de soc. în nume colectiv, cesiunea numelui patronimic încorporat într-o firmă socială este o imposibilitate legală în cazul lichidării sau dispariției societății.

Schimbarea destinației fondului de comerț. Chiar în cazul unor cesiuni valabile, cu alte cuvinte în cazul dreptului de a se folosi de numele comercial al cedentului unui fond de comerț, cesionarul nu poate să se folosească de numele comercial, chiar pentru durata limitată la timpul necesar transfertului de clientelă, decât pentru comerțul strict limitat la acel pe care l exercita cedentul: ori decât ori cesionarul, chiar în timpul duratei necesare transfertului de clientelă, transformă natura comerțului, sau face comerț de altă natură decât cel care a fost exercitat de cedent, tribunalele au dreptul să interzică ca cesionarul să se mai poată folosi chiar numai de a reaminti pe firmă numele cedentului.

Jurisprudența și Doctrina s'au pronunțat în nenumărate rânduri în acest sens:

Doctrina. Pouillet, pag. 891, ocupându-se de concurența deloială spune textual: „Si l'acquéreur d'un fond de commerce est en droit d'user du nom de son cédant, c'est à condition qu'il en usera dans les limites d'une concurrence loyale; si'il vient à changer tout à coup son genre de commerce, il commettra un acte coupable et ne pourra se prévaloir de la cession qu'il lui a été faite, la cession ne s'appliquant qu'au commerce spécial que faisait son prédécesseur“.

Reibel, scrie deasemenea la pag. 174: „C'est pour le commerce qu'il a repris et pur ce commerce seul qu'il (cesionarul) a le droit de porter le titre de successeur de son vendeur; si'il venait à changer tout à coup son genre d'affaire, il ne pourrait se prévaloir de la cession pour faire usage du nom de son prédécesseur, car pour le commerce nouveau qu'il entreprend il ne saurait prétendre qu'il en est le successeur. La Jurisprudence a fort exactement appliqué ce principe. Elle a maintes fois, sur la demande des concurrents homonymes ou de parents, interdit à l'acquéreur d'un fond de commerce de faire usage du nom de son prédécesseur, sous lequel le fond était connu, pour exercer un commerce que celui-ci n'avait jamais exercé“.

Jurisprudența: „Si le cessionnaire d'une maison de commerce ou d'un produit industriel, auquel le fondateur ou l'inventeur ont attachés leurs nom, a le droit d'user de ce nom, ce ne peut être que dans les limites ou ce droit lui a été transmis, et spécialement il ne peut appliquer ce nom à des produits que son prédécesseur ne fabriquait pas“ (Paris 7 Janv. 1875; Anales de Droit Industriel, 1876, 252; vezi în același sens jurisprudențele citate de Pouillet, pag. 891—892 și de Reibel, pag. 175).

Principiul, prin urmare, rămâne stabilit că chiar în cazul în care o cesiune a numelui comercial ar fi posibilă, cesionarul nu poate să se folosească de acest nume decât în limitele stricte ale felului de comerț exercitat de cedent.

Concluziuni generale de principii în această materie.

a) Nu există deosebire între natura juridică intrinsecă a numelui patronimic și a numelui comercial, atunci când numele comercial coprinde numele patronimic;

b) Nu există posibilitate de cesiune a numelui comercial atuncea când acest nume coprinde numele patronimic; așa zisa cesiune a numelui comercial nu este decât un drept de folosință temporară pentru timpul necesar transfertului de clientelă;

c) Nu există posibilitate de cesiune a unei firme sociale în materia societăților în nume colectiv atuncea când o societate în nume colectiv nu mai există din cauza lichidării ei;

d) Un nume patronimic nu poate să intre în domeniul public decât cu consimțământul unanim al tuturor celor care l poartă;

e) Un nume patronimic nu se poate transforma într-o denumire generică decât în aceleași condițiuni;

f) Chiar în caz de acordare a dreptului de folosință unui cesionar asupra numelui comercial, în condițiunile arătate mai sus, acesta nu are dreptul să se folosească decât pentru comerțul determinat pe care l exercitase cedentul.

Aplicațiunea principiilor la faptele procesului. În fapt se constată: că între Ghiță Missir, Popescu și Ariton a intervenit la 12 Nov. 1904 un act de societate în nume colectiv; conform art. 3 firma socială era: Vartan Missir Fii & Co.; semnătura socială era pur și simplu „Vartan, Missir Fii & Co.“ și singurul deținător al ei era Ghiță Missir; în caz de deces în cursul duratei societății semnătura socială se transforma și în josul firmei sociale (întrucât societatea continua cu moștenitorii lui Missir) trebuia să se pună firma socială V. Missir Fii și semnătura unuia din ceilalți doi asociați; în caz de disolvare sau de lichidare a societății, lichidarea urma să se facă conform art. 21, 22 și 23 din actul de societate: *nicăieri în acest act de societate nu se vede că numele „Missir“ a intrat în societate*, din contră se observă că numele „Missir“ făcea parte pur și simplu din firma socială, în conformitate cu regulile Codului de Comerț, și că ceva mai mult, el servea de semnătură socială.

La 17 Iulie 1909 intervine actul de disolvare al societății „Vartan, Missir Fii & Co.“. Acest act conține în realitate două acte juridice completamente distincte:

a) Conform articolelor privitoare la lichidarea societății din actul de asociație, în primele trei articole se prevede lichidarea avntului social, conform aceluși contract;

b) În art. 4 Ghiță Missir declară: „Firmă Vartan Missir Fii & Co.“ *proprietatea mea* Ghiță V. Missir, am cedat-o d lor Ștefan V. Popescu și Ariton M. Vartan și rămâne proprietatea lor“.

Observațiuni: În acest art. 4 se observă două lucruri inexacte: Firma Vartan Missir Fii este firmă socială și nu o firmă individuală și prin urmare dacă ar fi fost vorba într'adevăr de firmă, întrucât ea figurase într-o societate în nume colectiv nu putea să fie nici proprietatea lui Ghiță Missir, nici proprietatea celorlalți asociați; în realitate era vorba de numele patronimic al lui Missir care intrase în componența firmei sociale în nume colectiv, care se disolva.

Comerțul exercitat de societatea care se disolva era un comerț de manufactură și galanterie numai în detaliu, fără sucursală, fără procurator; responsabili-

tatea infinită a asociațiilor precum și cadrul restrîns al comerțului era garanția suficientă pentru numele Missir, chiar în cazul când societatea ar fi continuat între moștenitorii lui Missir și ceilalți doi asociați.

Societatea este disolvată; Ariton și Popescu face o nouă societate în nume colectiv sub firma socială „V. Missir Fii & Co. :” imposibilitate din cauza legii firmeilor și a dispozițiilor din Codul Comercial.

În 1919 Ariton și Popescu aduce acest nume „Missir” așa cum fusese în componența firmei sociale a primei societăți în nume colectiv ca aport în o societate anonimă, care ș pune titlul: V. Missir Fii & Co. Această societate încă dela început pune în statutele sale între altele și întreprinderi de natură industrială, drept obiect, iar prin modificările ulterioare adaugă la obiectul său participațiuni prin subscrieri de acțiuni în alte societăți, crează sucursale speciale pentru încălțăminte, participă în mod efectiv la o bombonerie și la alte întreprinderi industriale.

Se constată deasemenea în fapt pe de o parte o serie de neregularități în publicarea bilanțurilor și un număr foarte însemnat de condamnățiuni la speculă.

Față de aceste constatări în fapt, întrebarea care se pune este următoarea: Are dreptul Societatea Anonimă „V. Missir Fii & Co.” să poarte în titulatura sa numele „Missir”, care este numele patronimic al reclamantului?

Pentru a justifica dreptul său de a păstra acest nume societatea a invocat: a) că acest nume a fost cedat de Ghiță Missir, fie sub formă de nume comercial, fie sub formă de emblemă, fie sub formă de firmă, fie chiar de denumire lui Ariton și Popescu, că această cesiune era făcută în proprietate și că prin urmare ei au avut dreptul să se folosească, sau să-l aducă ca aport.

Este drept că numele „Missir” a intrat în componența unei societăți în nume colectiv; chiar dacă intrând în componența primei societăți în nume colectiv, numele patronimic Missir a devenit o firmă în orice caz această firmă era socială și a dispărut conform principiilor enunțate mai sus prin disparițiunea societății în nume colectiv respectivă.

Dar, chiar intrând în o firmă numele „Missir” rămânea în calitate sa esențială de nume patronimic, și pe de o parte nu putea să fie utilizat de o altă societate în nume colectiv din care Missir nu mai făcea parte, iar pe de alta fiind un nume patronimic nu putea să facă obiectul unei cesiuni propriu zise. În cel mai rău caz singurul drept pe care l'ar fi avut foștii asociați ai lui Missir era de a se folosi, adogând cuvântul „Succesori” sau „fost” de vechea firmă socială, numai timpul necesar pentru ca clientela vechiului fond de comerț al primei societăți în nume colectiv să treacă dela aceasta la noii proprietari ai fondului de comerț.

Dar, actul de disolvare, pe care se sprijină societatea pentru a arăta dreptul său de proprietate asupra numelui „Missir” arată suficient toate concluziunile care se pot trage din el: Societatea în nume colectiv era completcmente disolvată, unul din asociați al cărui nume chiar figura în firma socială eșind completcmente din această societate; chiar dacă Missir ar fi voit și ar fi putut să transmită numele său nu ar fi putut s'o facă pentrucă legea comercială se opune.

Dar numele „Missir” nu a intrat niciodată în patrimoniul social al primei societăți: aceasta se constată atât din actul de societate cât și din actul de disolvare; în actul de societate nu se observă că acest nume a fost adus ca aport social și prin urmare nu putea să facă obiectul unui partaj al averii comune; în actul de disolvare se observă că Missir spune că acest nume a rămas proprietatea sa.

Actul de disolvare coprinde o partajare a averii sociale și o cesiune a numelui comercial care se confundă cu numele patronimic; aceasta însemnează că nu a existat cesiune a fondului de comerț pentrucă partajului unei averi sociale nu se poate confunda cu o vânzare: efectele partajului și ale lichidării sunt cu totul altele decât efectele vânzării. Așa dar, nu a existat nici un moment o vânzare a unui fond de comerț. Dacă nu a existat vânzare a fondului de comerț, atunci cesiunea numelui comercial (care nu a intrat în averea partajabilă) și care conform art. 4 este cedat lui Ariton și Popescu a fost făcută în mod completcmente izolat și fără Codul de Comerț: *asemenea cesiuni izolate ale numelui comercial sunt completcmente interzise și de Doctrină și de Jurisprudență și sunt considerate ca nevalabile.*

Prin urmare, întrucât se constata din însăși sensul actului de disolvare că, chiar dacă s'ar admite posibilitatea cesiunii unui nume comercial, totuși întrucât Jurisprudența și Doctrina sunt unanime a recunoaște că cesiunea izolată a unui nume comercial fără fondul de comerț este ilicită, cesiunea făcută prin actul de disolvare este inexistentă și prin urmare Ariton și Popescu nu poate să o invoace.

Dar, chiar dacă această cesiune ar putea să fie considerată valabilă, ea nu este, după cum am arătat, în principiu decât un mijloc de transfert al clientelei: Curtea poate să constate în fapt că dela 17 Iul'e 1909 până la 1919, data creării societăței anonime a fost mai mult decât suficient timp pentru ca mica clientelă a unui magazin de mărunțișuri în orașul Focșani să fie transferată în întregime asupra lui Ariton și Popescu, și că prin urmare încă dela 1919 transfertul fiind operat Ariton și Popescu nu aveau dreptul să se folosească mai departe de numele Missir.

Dealtfel schimbarea de destinație, schimbarea naturii comerțului de către Societatea anonimă în raport cu vechea societate în nume colectiv este completcmente evidentă; dela mica prăvălie de manufactură în detaliu până la marea societate cu participațiuni industriale, cu bomboneriei, cu magazine speciale de încălțăminte și natural și cu tot șirul de condamnări la speculă, la toate cele 30 și mai bine de sucursale nu se poate spune că nu e deosebire; nu este vorba numai de o mărire a unui comerț determinat, ci de o transformare completă a obiectului și a felului de a se face al aceluși comerț.

Dealtfel este destul să reamintim că prima societate era în nume colectiv cu responsabilitate deci nemărginită a componentilor, pe câtă vreme actuala este o societate anonimă cu nici un fel de responsabilitate a lui Popescu și Ariton, că mica societate nu putea în nici un caz să fie expusă la pericolele de care este atinsă actuala societate, pentru a se vedea până la ce punct s'a schimbat chiar felul de a se face comerțul de către actuala societate în raport cu mica societate în nume colectiv „V. Missir Fii & Co.” din Focșani.

Dacă la aceasta vom adauga neregularitățile dovedite în bilanțuri nepublicate și deci și pericolul unui faliment care ar căpăta aspectul unei bancrute și dacă vom face mențiune asupra datoriiilor inense ale acestei societăți așa după cum se vede în bilanț, fără ca să putem ști dacă aceste datorii sunt în lei sau în valută streină, și dacă prin aceasta vom evidenția pericolul posibil al unui faliment, forțamente interesul lui Missir, reclamantul, de a cere ca numele său să fie șters din titulatura acestei societăți devine evident. În caz de faliment numele „Missir” va figura ca falit; nu este vorba așa după cum s'a spus de adversar de consecințele propriu zise ale falimentului din punct de vedere material, ci de consecințele de natură morală. Acțiunea dar are un interes vădit, deși în principiu, așa

după cum am arătat în concluziile puse la Tribunal, cei care fac o asemenea acțiune nu au nevoie să justifice nici un interes.

Menținem în totul concluziunile dela prima instanță în ce privește daunele.

În ce privește daunele cominatorii: ele sunt singurul mijloc pentru a face executorie hotărârea Curții. Cea ce se cere de către Missir este o obligațiune de a face care va deveni definitivă prin hotărârea ce veți da; să se șteargă din titulatura societății anonime, din toate afișele, prospecte, corespondență, etc. ale Centralei și a tuturor Sucursalelor numele său patronimic. Fiind vorba de o obligațiune de a face, singurul mijloc pentru a determina pe condamnat ca să execute această obligațiune este acel al daunelor cominatorii.

Dealtfel: Prin deciziunea No. 3608 din 5 Iulie 1923, chiar Curtea de Apel din București s. IV a a confinit dreptul judecății de a condamna la daune cominatorii.

Jurisprudența franceză și Doctrina s'au pronunțat în această materie specifică în acest sens: Citez textual din Reibel op. cit. pag. 217:

„La Cours de Cassation a reconnu aux astreintes le caractère d'un véritable moyen de contrainte. Elle permet donc au Tribunal de prononcer des Astreintes hors de proportions avec le véritable dommage, que pour à causer l'inexécution de l'obligation... dans cet fin elle reconnaît aux juges du fait un pouvoir souverain pour interpreter le caractère de la condamnation et décider si elle avait la nature de vrais dommages-intérêts, prononcée d'une manière définitive ou d'astreintes simplement cominatoire“. Jurisprudența a făcut dealtfel aplicațiuni numeroase în materia chiar a numelui comercial. (Vezi Casajie Franceză din 6 Iunie 1859, Annales de Droit Industriei 1859, 215; Paris 27 Noembrie 1862, aceeași Revistă 63,91; 5 Ianuarie 1880 și Paris 28 Iulie 1891 aceeași revistă 82,306 și 113).

Pentru aceste motive cerem admiterea apelului, reformarea hotărârei dela prima instanță și admiterea acțiunii așa cum a fost formulată.

Opinia d-lor consilieri Gr. Conduratu și N. Radovici

Subsemnații consilieri ai Curții suntem de părere, pentru motivele de mai jos, a se primi apelul făcut de Nicolae Missir în contra sentinței Trib. Ilfov s. I com. cu No. 150/922 și, admițându-se în parte acțiunea numitului în contra Soc. anonime V. Missir Fii & Co., a se obliga această societate să radieze firma sa atât la București cât și în toate orașele unde are sucursale, cu daune cominatorii pentru fie care zi de întârziere;

Faptele procesului, așa cum rezultă din debateri și din actele și lucrările dosarului sunt următoarele:

Înainte de anul 1880, bunicul apelantului reclamant deschide pe numele său Vartan Missir o prăvălie pentru comerțul de manufactură cu amănuntul în orașul Focșani, comerț pe care-l continuă dela moartea sa, în anul 1881, fiii săi Iacob și Ghiță Missir, acesta din urmă tatăl apelantului, sub firma socială Vartan Missir fii. La 1903 încetează din viață Iacob Missir, și prin actul de desfacere a tovarășiei, din 17 Noembrie 1903, între moștenitorii defunctului și Ghiță Missir, acesta ia asupra sa activul și pasivul fondului comercial, rămânând singur proprietar al firmei. În această calitate înscrie această firmă pentru comerțul de manufactură și galanterie, la 20 Noembrie 1903. După trecere de un an, dînsul formează, la 12 Noembrie 1904, cu funcționarii săi din prăvălie, anume Ștefan V. Popescu și Arion M. Vartan, o societate în nume colectiv, în scop de a „continua afacerile comerciale de manufactură și galanterie ale firmei V. Missir fii“. Firma socială devine: Vartan Missir Fii & Co., iar durata asociației este fixată la 5 ani, cu facultatea pentru Ghiță Missir de a o prelungi pe un ultim period de 5 ani. Contractul prevede că semnătura socială o are numai Ghiță Missir, care semnează cu numele firmei. Se mai stipulează

că, la caz de deces, în timpul asociației, a lui Ghiță Missir și după lichidarea drepturilor moștenitorilor săi, semnătura socială revine celorlalți doi asociați, cari ambii vor semna, în josul firmei, cu numele lor. Această societate se disolvă, la expirarea primului period de 5 ani, în ziua de 4 Iulie 1909, data facerii inventarului, în condițiunile prevăzute în contract, și anume: activul și pasivul social trec asupra asociaților Ștefan Popescu și Arion Vartan, iar Ghiță Missir, care se retrage, primește din capitalul social suma rezultată la ultimul inventar. La finele actului de disolvare, Ghiță Missir declară că a cedat firma, proprietatea sa, foștilor săi asociați.

Numiții Popescu și Arion Vartan, în continuarea comerțului lor în nume colectiv, înscriu firma V. Missir Fii & Co. fără vre o altă mențiune, ca proprietate a lor, iar după 10 ani, radiază această firmă, pentru a o aduce, la 6 Martie 1919, ca aport în societatea anonimă pe acțiuni, pe care o întemeiază împreună cu alte persoane „sub denumirea V. Missir fii & Co. — cum glăuște actul constitutiv — pentru comerțul de manufactură en gros și cu amănuntul, precum și de ori ce alte mărfuri și întreprinderi comerciale și industriale“. Noua societate este constituită cu un capital de 6.000.000 lei, din care valoarea „firmei comerciale“ este fixată la 200.000 lei. Sediul ei principal este la început la Focșani, cu sucursale în diferite orașe ale țării, iar la 1 Octombrie 1919 sediul principal se strămută la București.

Reclamantul-apelant, văzând, pe deoparte, că numele său de familie figurează ca titulatură a unei societăți anonime, socotește că foștii asociați ai tatălui său au făcut o întrebuintare abuzivă și ilegală de numele comercial, în care este încorporat numele său patronimic, și constatând apoi, pe lângă unele neregularități în bilanțul societății, că, în diferite rânduri, ziarele publică numele său pe lista comercianților speculanți și fiindu-i teamă că, la un moment oarecare, din cauza datorilor în valută forte, societatea ar putea fi în încetare de plăți, a voit să facă a înceta situația dăunătoare de astăzi pentru dânsul, cum și eventualitatea dezonorantă pentru numele său în cazul unei declarări în faliment a societății, și a înt odus, în acest scop, la 19 Februarie 1921, acțiunea de față în contra numitei societăți anonime, spre a o vedea obligată să radieze firma ei atât la centrală cât și la sucursale, cu daune interese și daune cominatorii—acțiune care a fost respinsă de Trib. ca neintemeiată.

Prima instanță, adoptând în totul opunerile societății intimite, a constatat că numele patronimic Missir era o firmă comercială individuală și apoi a două societăți în nume colectiv, din care a făcut parte și tatăl reclamantului-apelant; că ultima societate în nume colectiv s'a lichidat, iar firma socială în chestiune: V. Missir fii & Co., a fost cedată în mod formal cu nume comercial asociaților Popescu și Arion Vartan, rămânând proprietatea lor odată cu fondul de comerț și, ca atare, după ce a fost în mod valabil folosită de dânsii mai mult timp ca denumire a întreprinderii lor, a fost adusă ca aport social în societatea anonimă actuală, așa că vechiul nume patronimic de Missir a intrat în patrimoniul societății intimite ca simplă insignă sau emblemă;

Având în vedere că, în prim loc, câtă a examina condițiunile în care s'a făcut de Ghiță Missir, la anul 1909, cesiunea firmei către foștii săi asociați, pentru a stabili dacă, sub acest raport, aportul adus de aceștia în societatea anonimă intimată nu suferă de nici o neregularitate și poate fi opus cu succes în litigiul de față;

Având în vedere că în timpul duratei acestei firme până la retragerea din comerț a lui Ghiță Missir, constatăm că firma a trecut prin trei etape cari corespund cu schimbarea survenită în persoana proprietarilor ei: până la 1881 magazinul a purtat numele de familie și pronomul întemeietorului Vartan Missir; după acea dată, același comerț se continuă, sub același nume, cu adausul expresiunii de: fii, proprietatea fiind trecută asupra fiilor numitului; la 1903, murind Iacob Missir, celalt frate coproprietar, Ghiță Missir, semnează singur firma cu asentimentul moștenitorilor defunctului, rămânând singur proprietar al întreprinderii; după un an, dânsul formează o societate în nume colectiv, luându-și tovarăși pe funcționarii săi din prăvălie; numele firmei se completează, conform cerințelor legale, cu expresiunile: și compania, Ghiță Missir păstrează însă singur semnătura socială; cu un cuvânt, din punctul de vedere al numelui comercial, s'a conservat pe tot acest timp al duratei comerțului numele de familie Missir, pentru că reprezintă o realitate și terții nu puteau fi induși

în eroare, căci un Missir conducea efectiv același comerț de manufactură și galanterie, în aceiași localitate, Focșani, și avea răspunderea bunului renume al casei;

Având în vedere, că pentru a stabili natura și scopul cesiunii, făcută de Ghiță Missir, părțile s'au referit atât la contractul de societate cât și la actul de disolvarea ei, ambele formând un tot și constituind titlul originar al drepturilor de proprietate asupra numelui comercial, pretinse de societatea intimată;

Că din clauzele contractului de societate, autentificat de Trib. Putna, la No. 2868, din 12 Noembrie 1904, rezultă că Ghiță Missir, rămas singur proprietar al firmei V. Missir fii, void a recompensa pe Ștefan Popescu și Ariton Vartan pentru serviciile ce i-au adus ca funcționari ai firmei, a convenit să formeze cu ei o societate în nume colectiv pentru continuarea afacerilor comerciale de manufactură și galanterie, sub firma socială V. Missir fii & C-ie, pe timp de 5 ani, semnata a socială având o însă numai Ghiță Missir, singura care va obliga societatea, și cu specificare expresă, că, în caz de deces al lui Ghiță Missir, în timpul societății, la lichidarea ei, această semnătură socială va reveni celorlalți doi asociați, cari însă vor semna amândoi în josul firmei și pentru dânsa, „numai ambele semnături date astfel putând „obliga societatea“, stipulația fiind, precizează contractul, „o obligațiune pentru asociați și garantarea succesorilor d-lui „Ghiță Missir“;

Că față cu clauzele dela punctul 4 final din actul de disolvarea societății, din Iulie 1909, prin care Ghiță Missir cedează asociaților firma „proprietatea sa“, este evident că numele V. Missir fii din firma socială nu fusese adus ca aport în societate, ci a rămas proprietatea lui Ghiță Missir, care a transmis-o numai la expirarea contractului; că dacă dânsul permite, pentru ipoteza decesului său în timpul asociației, ca numele firmei să fie întrebuințat mai departe, în condițiunile arătate mai sus, și de către asociați, aceasta era numai pentru termenul de 5 ani al contractului, Ghiță Missir având un interes vădit și de ordin patrimonial, ca să nu împiedice pe tot acest timp mersul afacerilor și să nu înlăture clientela magazinului, deoarece moștenitorii săi urmau să primească, în curs de 3 ani dela lichidare, cota-parte din capitalul social aflat la ultimul inventar dinaintea decesului;

Că același interes l-a condus cu prilejul disolvării, să cedeze numele său comercial, care a servit la compunerea fostei firme sociale, pentru că partea cuvenită din capitalul societății în sumă de 64.000 lei trebuia să-i fie achitată de asociați în termen de 3 ani; ar fi fost să lucreze în contra sa, adică să micșoreze posibilitatea de a încasa ratele trimestriale ale capitalului ce i-a fost atribuit, dacă n'ar fi consimțit ca numele său să continue a fi folosit de foștii săi asociați;

Că este locul a învedera că intențiunea lui Ghiță Missir a fost de a păstra pentru sine în tot timpul asociației, de 5 sau de 10 ani — cum prevedea contractul — proprietatea numelui firmei, părțile contractante fiind, de altfel, de acord ca, pe tot timpul vieții sale, Ghiță Missir să aibă conducerea societății ca și semnătura socială, primul rol ca și prima răspundere; că, abandonând firma socială, dânsul nu a înțeles, desigur, să lase pe Popescu și Ariton Vartan îndreptățiți a face cu ea orice întrebuințare comercială ar fi voit, ci numai aceia care adunase în jurul numelui său o clientelă și făcuse un vad al magazinului; că din apropierea clauzelor din contractul de asociație cu acelea din actul de disolvare, mai reiese că obligațiunea solidarității angajamentelor luate pe baza folosinței acestui nume, persistă nu numai pe timpul termenului contractului, în cazul decesului anterior al lui Ghiță Missir, dar și în urma cesiunii firmei după disolvare, cesiune care nu s'a putut opera decât cu această obligațiune, neexprimată în act, dar desigur dela sine înțeleasă — folosința de numele comercial trebuind să garanteze creanța cesionarului sau a moștenitorilor săi în contra succesorilor firmei;

Că atunci când, la finele primului period de 5 ani al asociației, Ghiță Missir convine să cedeze firma, proprietatea sa, de fapt el o dăruiește asociaților săi, căci nu există un preț al ei — lichidarea făcându-se asupra restului fondului social — și nu se poate susține cum pretinde societatea intimată, că transmiterea numelui comercial s'a făcut, în speță, împreună cu fondul de comerț, pentru a trage din aceasta consecințe favorabile tezei sale în drept asupra valabilității cesiunii numelui comercial; asociația a luat sfârșit prin actul de disolvare, și prin urmare Ghiță Missir

putea, retrăgându-se, să nu acorde lui Popescu și Ariton Vartan, cari continuau același comerț, dreptul de a întrebuința numele său în noua lor firmă socială, mai ales că, potrivit legii firmelor și a codului de comerț, firma societăților în nume colectiv trebuie să conțină numele asociaților responsabili și niciodată numele persoanelor străine societății; că făcând totuși asociaților săi liberalitatea cu numele său comercial, însă cu condițiunea sau sarcina obligațiilor vorbite mai sus, transferul n'a putut fi conceput de părți decât numai pentru micul comerț și în limita restrânsă a creditului titularilor săi și pentru localitatea de provincie, unde negoțul trebuia să fie exercitat de dânsii, cu răspundere nelimitată și solidară;

Că, astfel fiind, din deducerea voinței comune a părților din cele două acte în jurul cărora s'a dosbătit acest proces, reies pentru subsemnații consilieri suficiente indicațiuni că cesiunea de care se prevalează societatea intimată a fost făcută în scop de a se menține vadul și clientela pentru comerțul relativ redus dintr'un oraș de provincie, în condițiuni cari să garanteze cinstea numelui fostului proprietar al firmei comerciale, și să-i asigure în acelaș timp, lui sau moștenitorilor, plata creanței rămasă a-upra succesorilor firmei; că n'a fost nici în gândul lui Ghiță Missir, nici în acela chiar al beneficiarilor numelui său comercial, ca acest nume să serve peste câțiva ani ca denumire a unei societăți anonime, lansată în zec. de sucursale în țară, și în care responsabilitățile nu mai există, cece ar fi jignit cu siguranță sentimentul bătrânului și modestului negustor din Focșani; că din moment ce gestul întreprins de Ștefan Popescu și Ariton Vartan a excedat voința autorului lor, care n'a înțeles să acorde numele său altora decât foștilor săi funcționari, pentru acelaș comerț și nu pentru un comerț diferit cum s'a stabilit în speță de apelantul-reclamant, acesta este în drept să ceară încetarea abuzului făcut cu întrebuințarea numelui său patronimic;

Având în vedere că, în jurul chestiunii numelui patronimic s'au făcut în știință numeroase discuțiuni, un sistem riguros, care asimilează numele comercial cu numele civil sau patronimic, consideră că acest nume nu poate fi obiect de proprietate nici atunci când este încorporat într'un nume comercial, numele patronimic nu și schimbă natura prin funcțiunea sa comercială, așa că după cum un nume de familie nu este nici cesibil, nici transmisibil în alt mod decât prin efectele legii, nici prescriptibil, tot astfel nimeni nu poate să facă acte de dispoziție asupra numelui său, asemenea acte rămânând fără valoare între părți și pentru moștenitori, cari posedă acest nume nu pe baza succesiunii la bunuri, ci de la lege, — în cazul cel mai bun cesionarii unui nume patronimic nu l'ar putea întrebuința decât numai pe timpul vieții cedentului ca un fel de delegațiune a personalității acestuia; într'un alt sistem, cel mai apropiat de concepțiunile în curs astăzi, se argumentează că, întrucât în comerțul făcut de o persoană pe numele său patronimic se adună cu vremea, în jurul acestui nume, valoarea patrimonială a muncii sale comerciale, consistând din clientela întreprinderii, folosită numelui patronimic trebuie privită ca sursă de câștig pecuniar, ca semn distinctiv al unui stabiliment comercial sau industrial, astfel că ne-am găsi în fața unui adevărat element al patrimoniului, deci susceptibil de cesiune sau prescripțiune, ca orice bun incorporat care se află în comerț;

Că între aceste două sisteme dispartate, s'a statuat în ne-nunțate rânduri, că în cazul când se cedează un fond de comerț, dobânditorul are drept și la folosința numelui comercial al cedentului, cu condițiunea ca cesionarul să însoțească numele fostului proprietar de cuvântul: succesor, fost, etc., care să indice publicului legătura dintre actua'l și fostul proprietar; că vechiul proprietar cedând fondul său de comerț și numele său comercial, și a luat în realitate obligațiunea de a transmite și clientela pe lângă celelalte bunuri precum și obligațiunea de a nu se mai stabili în nici un comerț similar, transmiterea numelui nefiind altceva decât un mijloc de garantare în contra concurenței ilicite, și că plecând dela asemenea premise s'a decis în foarte multe cazuri că transferul unui nume comercial, care conține însuși numele patronimic al cedentului, nu poate fi privit ca perpetuu, ci numai pentru timpul necesar spre a se opera trecerea clientelei dela fostul comerciant la cel actual;

Având în vedere că este necontestat că în denumirea societății intime este cuprins numele de familie al apelantului-reclamant, care este urmaș direct în a doua generație al

fondatorului firmei; că deci, dânsul are, conform unei doctrine constante, calitatea de a porni o atare acțiune în radierea numelui său patronimic din o firmă, denumire, etc. comercială, când mai ales această denumire se pretinde întemeiată pe un act emanând dela autorul chiar al apelantului;

Având în vedere, de altfel, că din combinațiunea textelor legii asupra firmelor și ale codului de comerț, sub titlul VIII: despre societăți, societățile anonime, dacă pot purta o denumire, nu pot utiliza pentru aceasta un nume adevărat, fie că este numele civil sau comercial al unei persoane; fie că este firmă socială, ca în speță, fără dovada titlului pe temeiul căruia un nume patronimic figurează în ea; că societatea anonimă intimată n'a putut face proba dreptului său asupra numelui comercial întrebuițat ca denumire;

Că zadarnic a încercat partea intimată să argumenteze că Ghiță Missir a cedat numele său comercial, respectiv firma socială, ca o simplă denumire a unui comerț care s'a întreprins dela 1909 înainte de foștii săi asociați în Focșani și R.-Sărat, și că deci aceștia ar fi putut să înstrăineze această denumire unei societăți anonime, — din moment ce este stabilit, după opiniunea subsemnaților că s'a transmis o firmă socială, care, independent de orice cesiune de fond de comerț, a avut de scop să ajute personal pe succesorii ei la menținerea clientelei, a vadului, în același timp ca o garanție a creanței cedentului, și numai pentru comerțul ce s'a avut în vedere de părți la data încheierii contractului de societate în nume colectiv și cel de disolvare a ei;

Că nu se poate vorbi de o denumire în sensul legii, sau de ceea ce se înțelege prin acest termen în vorbirea curentă, și mai puțin de o insignă, emblemă sau marcă, termeni cari, în împrejurările de fapt constatate mai sus, sunt cu totul nepotriviiți pentru obiectul transferului intervenit între Ghiță Missir și asociații săi;

Având în vedere că, odată stabilite în cauză caracterul și scopul așa zisei cesiuni a numelui comercial, și întrucât, pe deoparte, s'a scurs dela 1909 până în prezent un timp suficient, pentru ca vechia clientelă a magazinului V. Missir fii & C-iei din Focșani, să treacă la actuala deținătoare a firmei, iar pe de alta, întrebuițarea dată acestei firme sociale este pentru un comerț străin de intențiunea fostului ei proprietar, fiind protivnică și exigențelor legilor în materie de firme și de formă a societăților an.; credem că apelantul este întemeiat în cererile ce-a formulat, mai ales că aduce în sprijinul interesului său născut și actual și faptul că prin aceasta firmă, conținând numele său patronimic, se acoperă operațiunile unei societăți care a publicat bilanțuri eronate, are datorii cari pot să o ruineze față cu fluctuațiunile valutare, și a fost trecută pe lista comercianților-speculanți, în urma condamnățiunilor ce-a suferit;

Că dacă se înlătură cererea de daune interese, societatea anonimă neputând răspunde pentru faptul de a i se fi transmis de unii din fondatori o firmă pentru o întrebuițare la care ei nu aveau drept, societatea intimată are a fi obligată să radieze firma sa atât la sediul ei din București cât și la sucursale, cu daune cominatorii apreciate la suma de 1000 lei pe fie care zi de întârziere.

(ss) Gr. Conduratu, N. Radovici.

Opinia d-lui Consilier S. Cogălniceanu

Subsemnatul difer de părerea colegilor mei și sunt pentru respingerea apelului făcut de Nicolae Misir contra sentinței comerciale No. 150/922 a Tribunalului Ilfov secția I comercială, pentru următoarele motive:

Faptele în acest proces sunt exact așa cum rezultă din descrierea pe larg în sentința atacată cu apel și nu le mai repet aci, iar, în drept, este adevărat și eu sunt de părerea susținută de apelant că un nume patronimic nu poate face obiectul unei convențiuni de cesiune sau de vânzare.

În comerț însă, când un nume patronimic a fost întrebuițat ca firmă comercială și când comerțul acesta a continuat ani îndelungați a prospera, iar numele sub care se exercita comerțul a căpătat o reputație de natură a atrage clientela deprinsă a vedea sub acest nume magazinul care i-a căpătat încrederea și con-

vingerea de a-l fi servit cu o bună marfă; acest nume poate deveni o adevărată denumire, ce poate fi cedată odată cu cedarea însăși a fondului de comerț.

Ori faptele în acest proces cu diversele asociații încheiate în timp îndelungat și servindu-se toate de această denumire de „V. Missir“ care era încetat de mult din viață, sunt pe deplin edificatoare pentru mine că nu este vorba de cedarea unui nume patronimic, ci a unui nume de comerț ce a devenit o adevărată denumire;

Că așa fiind situația de fapt, în ceea ce privește numele de „V. Missir“, și găsind că el putea fi cedat, apelul ca și acțiunea făcută de N. Missir cată a fi respinse ca nefondate, însușindu-mi în totul motivele de fapt și de drept din sentința apelată, pe baza căroră Tribunalul respinge acțiunea.

Consilier (ss) S. Cogălniceanu.

Un tânăr și distins profesor dela Universitatea din Iași, deputat, a depus zilele trecute, din inițiativă parlamentară, un proiect de lege pentru prorogarea limitei de vârstă a savanților profesori Disescu, P. Missir, D.-r. Toma Ionescu, Minovici și A. Babeș, dela Universitatea din Buc.

Înțelegem și aprobăm gestul frumos pe care tânărul profesor l-a făcut, însă ne miră faptul, că și uitat pe savanții colegi și foștii săi profesori dela Iași d nii D. Alexandresco și Matei Cantacuzino, marii noștri civiliști.

Cu acest prilej socotim nimerit a releva, că legea pentru prorogarea limitei de vârstă a profesorilor universitari distinși, ar trebui să conțină numai principiul, iar persoanele să fie desemnate de plenul Senatelor universitare, aceasta pentru a se evita legi cu caracter personal.

Această dispozițiune ar trebui chiar încorporată în legea învățământului universitar.

CURIERUL JUDICIAR

— A apărut în editura Tip. «Curierul Judiciar», primul număr din **Biblioteca Marilor Procese**, sub direcțiunea cunoscutului publicist și avocat **I. Gr. Periețeanu**, cu concursul unui comitet de distinși juriști, având ca Secretar de redacție pe d. av. V.V. Stanciu.

Acest prim număr de peste 16 coale tipar, imprimat pe hârtie velină, cuprinde în întregime Procesul **Păltineanu-Lăzărescu** și în anexe Portretele grafice și literare ale Procurorului general N. Procopescu, Procurorului Al. Dem. Opreșcu, cari au pus concluziuni la Înalta Curte de Casație, și ale avocaților pledanți în această afacere: Istrate Micescu, I. Gr. Periețeanu, P. Sadoveanu, E. Otulescu și H. Aznavorian. *Prețul acestui volum lei 120.*

Volumul fiind complet gata, se expediază tutulor celor cari s'au înscris pe listele de abonament și au achitat costul.

Abonamentul anual costă: 800 lei p. Autorități, Case de Comerț, particulari; 500 lei p. avocați și 400 lei pentru magistrați.

SUB PRESĂ BROȘURA No. 2

A apărut **Jurisprudența Generală** No. 22, cu data de Joi 15 Noembrie 1923, sub direcțiunea d-lui consilier Gr. Conduratu, cuprinzând 60 de hotărâri ale Curții de Casație și ale diferitelor instanțe judecătorești din țară, cu numeroase Note. *Prețul 20 lei.*

Abonamentul anual: 800 lei pentru Autorități și Case de Comerț, 500 pentru avocați și 400 pentru magistrați.

Primele 10 fascicule s'au broșat, formând Partea I-a a Vol. I, cuprinzând 798 jurisprudențe. Prețul 150 lei.

Următoarele 10 fascicule s'au broșat, formând Partea II-a a Vol. I, cuprinzând 650 jurisprudențe, din care multe însoțite de Note. Prețul 180 lei.

De vânzare la Curierul Judiciar și la toate librăriile. *Depozit general* la „Centrala Cărților“ Soc. An. calea Griviței, București.